

Actuariële en bedrijfstechnische Nota (ABTN)

per 1 juli 2022

Stichting Calpam - Pensioenfonds

Vastgesteld in de bestuursvergadering nr. 222 d.d. 14 oktober 2022

Actuariële en bedrijfstechnische Nota (ABTN)

per 1 juli 2022

Stichting Calpam - Pensioenfonds

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Organisatie van de stichting
  - 2.1. Doel
  - 2.2. Bestuur
  - 2.3. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden
  - 2.4. Vergaderingen
  - 2.5. Verantwoordingsorgaan
  - 2.6. Visitatiecommissie
  - 2.7. Sleutelfunctiehouders
    - 2.7.1. Sleutelfunctie risicobeheer
    - 2.7.2. Sleutelfunctie actuariel
    - 2.7.3. Sleutelfunctie interne audit
  - 2.8. Beleggingscommissie
  - 2.9. Integriteitsbeleid
  - 2.10. Gedragscode
  - 2.11. Incidentenregeling
  - 2.12. Klachten & geschillenregeling
  - 2.13. Compliance officer
  - 2.14. Geschiktheidsplan
  - 2.15. Beloningsbeleid
  - 2.16. Administratieve organisatie
  - 2.17. Uitbestedingsbeleid en controle
  - 2.18. IT-beleid
  - 2.19. Risicohouding
  - 2.20. Besluit omtrent verdeling van de (over)reserve van Stichting Calpam-Pensioenfonds in geval van liquidatie
3. Procedures en criteria voor de aansluiting van werkgevers
  - 3.1. Hoofdpunten van de uitvoeringsovereenkomst
    - 3.1.1. Premie

- 3.1.2. Premiekorting of terugstorting
    - 3.1.3. Bijstorting
  - 3.2. Beëindiging uitvoeringsovereenkomst
- 4. Pensioenregeling
  - 4.1. Levensjarenregeling
  - 4.2. Middelloonregeling
  - 4.3. Voorwaardelijke toeslagverlening
  - 4.4. Systematiek vaststelling fondsparementen
- 5. Risico's die in eigen beheer zijn gehouden dan wel zijn herverzekerd
- 6. Financiële opzet
  - 6.1. De reservering
    - 6.1.1. Voorziening pensioenverplichtingen en voorziening waardevastheid
    - 6.1.2. Voorziening aanvullende uitkering
    - 6.1.3. Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)
    - 6.1.4. Vereist eigen vermogen (VEV)
  - 6.2. Het premiebeleid
  - 6.3. Het beleggingsbeleid
    - 6.3.1. Organisatie van de uitvoering van het vermogensbeheer
      - 6.3.1.1. Bestuur
      - 6.3.1.2. Beleggingscommissie
      - 6.3.1.3. Vermogensbeheer
    - 6.3.2. Strategisch beleggingsbeleid
    - 6.3.3. Risico
    - 6.3.4. Prudent person
    - 6.3.5. Portefeuilleconstructie
    - 6.3.6. Maatschappelijk verantwoord beleggen
    - 6.3.7. Strategische allocatie
    - 6.3.8. Matchingportefeuille
      - 6.3.8.1. Vastrentende waarden
    - 6.3.9. Rendementsportefeuille
      - 6.3.9.1. Vastrentende waarden
      - 6.3.9.2. Zakelijke waarden
      - 6.3.9.3. Onroerend goed
      - 6.3.9.4. Derivatens
    - 6.3.10. Risicomanagement
      - 6.3.10.1. Risicodefinities en risicobeheerprocedures
      - 6.3.10.2. Marktrisico
      - 6.3.10.3. Renterisico
      - 6.3.10.4. Kredietrisico
      - 6.3.10.5. Valutarisico

6.3.10.6. Liquiditeitsrisico

6.3.11. Monitoring, evaluatie en bijstelling van beleggingsbeleid

- 6.4. Wijze waarop bij de reservering, het premiebeleid en het beleggingsbeleid is rekening gehouden met voorwaardelijke indexering
- 6.5. Toeslagbeleid
- 6.6. Actuariële factoren voor afkoop pensioenrechten, voor vervroeging, uitstel en uitruil van pensioenrechten en voor variabilisering van de pensioenuitkering

7. Financiële sturingsmiddelen

- 7.1. Premiebeleid
- 7.2. Beleggingsbeleid
- 7.3. Aanspraken

8. Risicomanagement

- 8.1. Vaststelling en beheersing risico's
- 8.2. Governance en organisatie van risicomanagement
- 8.3. Risicoanalyse en beheersmaatregelen
- 8.4. Monitoring
- 8.5. Managen
- 8.6. Beleid eigenrisicobeoordeling (ERB)

9. Communicatiebeleid

- 9.1. Ambitie
- 9.2. Doestellingen
- 9.3. Communicatiemiddelen
- 9.4. Aanpak
- 9.5. Monitoring en analyse

10. Ingangsdatum

Bijlagen:

- 1. SLA inzake de administratie met betrekking tot de pensioenregelingen
- 2. inzake een overzicht van de (administratieve) organisatie (organogram)
- 3. omschrijving van de administratieve werkzaamheden, controle en tijdstippen oplevering
- 4. verklaring inzake beleggingsbeginselen
- 5. financieel crisisplan
- 6. overzicht fondsdocumenten

1. Inleiding

Zoals in artikel 12 van de statuten is vastgelegd, werkt de stichting volgens een ABTN. Het doel van deze ABTN is om inzicht te geven in het functioneren van de stichting als geheel en om een beschrijving te geven van het te voeren beleid waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop dat beleid rust, gemotiveerd omschreven zijn.

De inhoud van deze ABTN is afgestemd op het bepaalde in artikel 145 van de Pensioenwet en op paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

In deze ABTN wordt bedoeld met:

- stichting: Stichting Calpam-Pensioenfonds (afgekort SCP)
- PFG: Pension Fund Governance
- DNB: De Nederlandsche Bank

2. Organisatie van de stichting

Voor de organisatie van de stichting verwijzen we naar bijlage 2 bij deze ABTN.

2.1. Doel

De stichting heeft ten doel de uitvoering van pensioenregelingen en aanverwante regelingen van de aangesloten ondernemingen, een en ander conform de statuten. Overigens kunnen door het doen van andere uitkeringen dan pensioenuitkeringen nimmer de pensioenrechten worden aangetast.

2.2. Bestuur

De stichting wordt bestuurd door een college, algemeen bestuur genaamd (hierna bestuur), gevormd door een even aantal bestuursleden van 6. De helft van het aantal bestuursleden wordt voorgedragen door de directie. Twee bestuursleden worden voorgedragen door de pensioengerechtigden, bij voorkeur uit de groep pensioengerechtigden.

Het bestuurslid voor de (gewezen) deelnemers wordt voorgedragen door de (gewezen) deelnemers, bij voorkeur uit de groep (gewezen) deelnemers. De voorgedragen bestuursleden worden door het bestuur benoemd, tenzij deze naar het oordeel van het bestuur niet aan de door het bestuur opgestelde profielschets voldoen.

Indien door omstandigheden geen bestuurslid kan worden gekozen en/of benoemd uit de groep pensioengerechtigden dan wel de groep (gewezen) deelnemers, kan een externe bestuurder voorgedragen worden als vertegenwoordiger voor de betreffende groep. Deze persoon dient dan wel door de betreffende groep verkozen te worden en uiteindelijk ook benoemd te worden door het bestuur.

Er kunnen geen onafhankelijke bestuurders worden aangesteld.

De statuten bevatten ook een belet- en ontstentenisregeling. De beletregeling omvat tegenstrijdig belang, onbereikbaarheid, schorsing of ziekte van een bestuurslid. Onder ontstentenis wordt verstaan als een bestuurslid is ontslagen, teruggetreden of overleden.

Aspirant bestuursleden, gekozen bestuurders in afwachting van goedkeuring door DNB, mogen de vergadering voor maximaal twee jaar als toehoorder bijwonen.

Het bestuur kent een voorzitter, een vicevoorzitter, een penningmeester en leden. De voorzitter en de penningmeester worden door de directie benoemd. De niet door de directie aangewezen bestuursleden wijzen uit hun midden een vicevoorzitter aan.

Het bestuur kan in overleg met de directie al dan niet uit zijn midden een pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) samenstellen. De PUO wordt belast met de dagelijkse gang van zaken en met de zorg voor de administratie van de stichting.

2.3. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Het bestuur stelt de volgende reglementen vast:

- een pensioenreglement;
- een bestuursreglement;
- een reglement verantwoordingsorgaan;
- een reglement visitatiecommissie;
- een reglement verkiezing bestuursleden en raadsleden;
- een reglement sleutelfunctiehouders;
- eventuele andere reglementen.

Indien het bestuur meer dan één pensioenreglement heeft vastgesteld, zal in de overeenkomst tussen de stichting en de werkgever worden bepaald voor welke van de met de vennootschap verbonden onderneming en voor welke categorie van werknemers een bepaald reglement van toepassing is.

Naast diverse reglementen stelt het bestuur ook de volgende (beleids-)documenten vast:

- het strategisch beleggingsbeleid;
- het uitbestedingsbeleid;
- het communicatiebeleid;
- het beloningsbeleid;
- het IRM-beleid;
- het ERB-beleid;
- het IT-beleid;
- het integriteitsbeleid;
- het privacy beleid;
- de abtn;
- het financiële crisisplan.

De personen die het beleid van de stichting bepalen of mede bepalen richten zich bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij de stichting betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden en zorgen ervoor dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

De stichting wordt tegenover derden verbonden door de handtekeningen van één door de directie aangewezen en één door de (gewezen) deelnemers c.q. pensioengerechtigden gekozen bestuurslid tezamen.

In het financieel crisisplan (bijlage 5) is opgenomen dat het bestuur twee leden uit haar midden kan aanwijzen die uitvoering geven aan de implementatie van de crisismaatregelen.

Het bestuur vertegenwoordigt de stichting in en buiten rechte en is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking inclusief het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.

2.4. Vergaderingen

Het bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar ter bespreking van het sociale en het financiële beleid van de stichting, en voorts zo dikwijls als het bestuur zelf dit wenselijk acht.

Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen der aanwezige stemgerechtigde bestuursleden.

Bij besluiten die de inhoud betreffen van:

- de statuten;
  - de uitvoeringsovereenkomst(en) tussen het fonds en de werkgever;
  - opheffing en liquidatie van het fonds;
  - een collectieve waardeoverdracht;
  - onvoorziene gevallen waarin in de statuten en/of reglementen niet is voorzien,
- is om het betreffende voorstel te kunnen aannemen een meerderheid vereist van $\frac{2}{3}$ van de stemmen van de aanwezige stemgerechtigde bestuursleden, waaronder begrepen de stemmen van de bestuursleden vanwege de pensioengerechtigden. Ieder ter vergadering aanwezig bestuurslid heeft één stem. Bij staking van stemmen over personen beslist het lot en over zaken wordt geacht het voorstel te zijn verworpen.

2.5. Verantwoordingsorgaan

In het kader van de wet versterking bestuur zijn de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan opgegaan in het verantwoordingsorgaan “nieuwe stijl” (ingesteld op 1 juli 2014). Het VO heeft daarbij minimaal de rechten en verantwoordelijkheden overgenomen die de deelnemersraad daarvoor had.

Het verantwoordingsorgaan (VO) bestaat uit vier leden, te weten één lid dat door de werkgever wordt voorgedragen, één lid dat door de (gewezen) deelnemers wordt voorgedragen en twee leden die door de pensioengerechtigden worden voorgedragen. Allen worden benoemd door het bestuur, waarbij geldt dat het lidmaatschap van het VO niet verenigbaar is met de functie van bestuurslid of lid van de Visitatiecommissie (VC). Het VO heeft naast een adviserende ook een controlerende functie.

Het bestuur legt aan het VO verantwoording af over het beleid en de manier hoe dit wordt uitgevoerd. Het VO geeft een oordeel over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag.

Het bestuur en het verantwoordingsorgaan komen tenminste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. In het gezamenlijk overleg worden tenminste de taken en verantwoordelijkheden behandeld zoals deze omschreven staan in het VO-reglement, indien en voor zover deze relevant zijn.

1. Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over:
  - a. het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie, waaronder - indien van toepassing - de bevindingen van het intern toezichtorgaan;
  - b. het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar;
  - c. beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.
2. Het verantwoordingsorgaan geeft het oordeel als bedoeld in lid 1 uiterlijk op 15 juni van ieder jaar.
3. Het bestuur verschaft het verantwoordingsorgaan uiterlijk op 1 mei van ieder jaar alle stukken die het voor de uitoefening van zijn taak als omschreven in lid 1 redelijkerwijs nodig heeft.
4. Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van de oordeelsvorming recht op overleg met het bestuur, alsmede op overleg met het intern toezichtorgaan over diens bevindingen, de externe accountant en de adviserend en/of certificerend actuaaris.
5. Het verantwoordingsorgaan verstrekt het oordeel als bedoeld in lid 1 schriftelijk en beargumenteerd aan het bestuur. Het oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop als bedoeld in lid 9, bekend gemaakt en opgenomen in het jaarverslag.
6. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur, gevraagd of uit eigen beweging, over:
  - a. het vaststellen en wijzigen van het vergoedings- en/of beloningsbeleid voor leden van het bestuur, als ook van het intern toezicht (verantwoordingsorgaan en raad van toezicht indien van toepassing);
  - b. het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan, inclusief de competentievisie voor leden van het verantwoordingsorgaan;
  - c. de vorm, inrichting en samenstelling van het intern toezicht. Benoeming van een lid van het intern toezicht vindt plaats na bindende voordracht c.q. advies van het verantwoordingsorgaan;
  - d. de profielschets voor leden van het intern toezicht;
  - e. het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
  - f. het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
  - g. het nemen van maatregelen van algemene strekking.

7. Zolang het intern toezicht bestaat uit een visitatiecommissie adviseert het verantwoordingsorgaan het bestuur tevens, gevraagd of uit eigen beweging, over:
  - a. vaststellen en/of wijziging van:
    - de statuten;
    - de reglementen;
    - de actuariële en bedrijfstechnische nota, bedoeld in artikel 145 van de Pensioenwet;
    - een lange termijn herstelplan als bedoeld in artikel 138 van de Pensioenwet;
    - het toeslagbeleid;
  - b. het terugstorten van premie of het geven van premiekorting, bedoeld in artikel 129 van de Pensioenwet;
  - c. vermindering van verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten indien toepassing wordt gegeven aan artikel 134 van de Pensioenwet;
  - d. het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
  - e. gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van de stichting of de overname van verplichtingen door de stichting;
  - f. fusie en/of splitsing en/of opheffing en liquidatie van de stichting;
  - g. het omzetten van de stichting in een andere rechtsvorm.
8. Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan tijdig informeren met betrekking tot:
  - a. Een advies van het verantwoordingsorgaan wordt door het bestuur op een zodanig tijdstip gevraagd, dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de hiervoor te nemen besluiten. Bij het vragen van advies wordt aan het verantwoordingsorgaan een overzicht verstrekt van de beweegredenen voor het besluit, alsmede van de gevolgen die het besluit naar te verwachten valt voor de belanghebbenden bij de Stichting zal hebben.
  - b. Het bestuur heeft de verplichting het verantwoordingsorgaan de informatie ter beschikking te stellen die het voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. De inlichtingen worden tijdig desgevraagd schriftelijk verstrekt.
  - c. Het verantwoordingsorgaan brengt binnen één maand na de aanvraag zijn advies uit. Bij overschrijding van deze termijn is het bestuur gerechtigd het eventueel latere advies naast zich neer te leggen.
  - d. Verlenging van de bij sub c. vermelde termijn is slechts mogelijk na toestemming van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan zal zijn verzoek tot verlenging van de termijn met redenen omkleed omschreven zo spoedig mogelijk indienen.
9. Het bestuur informeert het verantwoordingsorgaan zo spoedig mogelijk schriftelijk en met redenen omkleed, indien het ontvangen advies niet, of niet geheel, wordt overgenomen.
10. Het verantwoordingsorgaan is bevoegd, in overleg met het bestuur, deskundigen te raadplegen.
11. De kosten verbonden aan de inschakeling van externe deskundigen komen ten laste van de stichting, na vooraf verkregen toestemming van het bestuur.

Inzake de (voorwaardelijke) jaarlijkse reglementaire toeslagverlening zal het bestuur het VO jaarlijks voor 1 november middels een memo informeren over de hoogte van de berekende toeslagpercentages. Indien deze nog niet definitief kunnen worden vastgesteld doordat CBS-cijfers nog niet definitief zijn, zullen de percentages voorlopig worden vastgesteld.

In de december vergadering van het bestuur met het VO kan dan overleg plaatsvinden over de vastgestelde toeslagpercentages en kan het VO haar mening hierover uiten. Het bestuur zal in de daaropvolgende vergadering in december, gehoord het VO, de toeslagpercentages definitief vaststellen. Indien een besluit wordt genomen voor toekenning van een toeslag zal deze per 1 januari van het daaropvolgende kalenderjaar worden toegekend.

Doordat het besluit formeel al in december plaats vindt, zal deze toeslagverlening al per einde van het lopende boekjaar in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Derhalve zullen ook de kosten aan het betreffende boekjaar worden toegewezen.

2.6. Visitatiecommissie

De visitatiecommissie (VC) oefent het interne toezicht uit en bestaat uit drie onafhankelijke, deskundigen. De VC-leden worden benoemd door het bestuur voor een periode van vier jaar en zijn maximaal acht jaar betrokken bij het fonds, nadat het VO advies over de beoogde samenstelling heeft uitgebracht.

De visitatiecommissie vervult in het pensioenfonds ten minste de volgende taken:

- a. Toezicht houden op:
  - i. het beleid;
  - ii. de algemene gang van zaken,
- b. Toezien op en beoordelen van:
  - i. de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
  - ii. adequate risicobeheersing waaronder de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn;
  - iii. evenwichtige belangenafweging door het bestuur;
  - iv. (beleids- en bestuurs-) procedures; en (bestuurs-) processen;
  - v. overige "checks and balances" binnen het fonds;
- c. Verantwoording afleggen over de uitvoering van de taken aan:
  - i. het bestuur;
  - ii. het verantwoordingsorgaan;
  - iii. de werkgever;
  - iv. in het jaarverslag.

De taken van de VC zijn om toe te zien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Ook legt de VC verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en in het jaarverslag.

2.7. Sleutelfunctiehouders

In het kader van EU-Richtlijn IORP II en de verankering ervan met ingang van 13 januari 2019 in artikel 143a Pensioenwet heeft het bestuur een drietal sleutelfunctiehouders benoemd voor respectievelijk de risicobeheerfunctie, de interne auditfunctie en de actuariële functie.

Het bestuur stelt de sleutelfunctiehouders in staat de sleutelfuncties op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen. De sleutelfunctiehouder is een verbonden persoon, waardoor zij onder het integriteitsbeleid vallen, en in het bijzonder de gedragscode van het fonds op hen van toepassing is.

De houder van een sleutelfunctie is verantwoordelijk voor de juiste en tijdige uitoefening van de werkzaamheden van zijn sleutelfunctie en voor de uitvoering van het beleid dat het bestuur voor die sleutelfunctie heeft vastgesteld.

2.7.1. Sleutelfunctie risicobeheer

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Met de risicobeheerfunctie wordt beoogd dat de stichting een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld. Naast deze controlerende rol heeft deze sleutelfunctie ook een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer en levert de houder van de risicobeheerfunctie een belangrijke bijdrage aan de beheersing van de risico's en de rapportage hierover aan het bestuur.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer rapporteert zijn materiële bevindingen en aanbevelingen op basis van de uitgevoerde werkzaamheden schriftelijk aan het bestuur en de visitatiecommissie, met een mogelijkheid tot escalatie naar DNB. In de rapportage wordt vermeld welke personen betrokken zijn bij het uitoefenen van de risicobeheerfunctie.

De risicobeheerfunctie voert de taken uit conform de wettelijke eisen die daaraan gesteld zijn. Hieronder valt in elk geval:

- een bijdrage leveren aan de inrichting processen risicobeheer en het opstellen van de risicohouding;
- het bestuur faciliteren bij de reguliere identificatie van (toekomstige) risico's en het bepalen van de (mogelijke) omvang ervan; de risicobeheerfunctie heeft hierbij zowel een faciliterende als initiërende rol;
- het geven van een onafhankelijke opinie (inhoudelijke beoordeling) over de (mogelijke) risico's ten gevolge van bestuursbesluiten (geven van "countervailing power");
- signalerende en adviserende rol bij het vormgeven van beheersmaatregelen;
- het frequent controleren of de risico's zich nog binnen daartoe vastgestelde risicotoleranties bevinden;
- gevraagd en ongevraagd adviseren over (de beheersing van) risico's; risico-alertheid bevorderen;
- inrichten en onderhouden van risicorapportages;
- ondersteunen bij de uitvoering van de eigenrisicobeoordeling.

2.7.2. Sleutelfunctie actuariel

De certificerend actuaris is aangesteld als functiehouder en –vervuller van de actuariële functie. De sleutelfunctiehouder actuariel rapporteert zijn materiële bevindingen en aanbevelingen op basis van de uitgevoerde werkzaamheden schriftelijk aan het bestuur en de visitatiecommissie, met een mogelijkheid tot escalatie naar DNB. In de rapportage wordt vermeld welke personen betrokken zijn bij het uitoefenen van de actuariële functie.

De opdracht van de actuariële functie is deze sleutelfunctie te vervullen conform de wettelijke eisen. Hieronder valt in elk geval:

- het controleren van de berekening van de technische voorzieningen;
- het beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
  - het beoordelen of de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde methodieken, onderliggende modellen en aannamen passend zijn;
  - het beoordelen of er voldoende gegevens worden gebruikt bij de berekening van de technische voorzieningen en het beoordelen van de kwaliteit van die gegevens (hierbij kan gebruik worden gemaakt van de werkzaamheden van de accountant);
  - het toetsen van de bij de berekening van technische voorzieningen gehanteerde aannames aan de praktijk;
- het beoordelen van het premiebeleid en beleid inzake omzetting van pensioenaanspraken (bijvoorbeeld bij een waardeoverdracht of een omzetting van het kapitaal in een premieovereenkomst in een uitkering);
- het beoordelen van de adequaatheid van herverzekeringsregelingen (indien van toepassing);
- ertoe bijdragen dat het risicobeheer doeltreffend wordt toegepast.

Naast het voorgaande draagt de actuariële functie tevens bij aan de eigenrisicobeoordeling (ERB) voor zover deze binnen het actuariële toepassingsgebied behoren.

2.7.3. Sleutelfunctie interne audit

De opdracht van de interne auditfunctie is deze sleutelfunctie van het fonds te vervullen conform de wettelijke eisen.

De interne auditfunctie evalueert onder meer of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering, inclusief de uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn.

Hieronder valt in elk geval het opstellen van een Audit Charter en een jaarplan. De frequentie en prioriteitstelling van de uit te voeren audits worden in overleg met het bestuur vastgesteld. Als onderdeel van het jaarplan keurt het bestuur de auditfrequentie goed.

De sleutelfunctiehouder interne audit rapporteert zijn materiële bevindingen en aanbevelingen op basis van de uitgevoerde werkzaamheden schriftelijk aan het bestuur en de visitatiecommissie, met een mogelijkheid tot escalatie naar DNB. In de rapportage wordt vermeld welke personen betrokken zijn bij het uitoefenen van de interne auditfunctie.

De interne auditfunctie vormt als derdelijns functie, binnen het zogenoemde “three lines of defence”-model, het sluitstuk van alle waarborgen binnen de stichting wat betreft de beheerste en integere bedrijfsvoering. De eerste twee lijnen binnen dit model worden gevormd door het bestuur en de beleggingscommissie respectievelijk de risicobeheer en actuariële sleutelfuncties en de compliance officer.

2.8. Beleggingscommissie

De uitvoering van het beleggingsbeleid is door het bestuur opgedragen aan een daartoe door (en uit) het bestuur benoemde beleggingscommissie. De beleggingscommissie bestaat uit tenminste één door de werkgever benoemd bestuurslid en tenminste één door de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden gekozen bestuurslid.

Het beleggingsbeleid zal periodiek doch tenminste eenmaal per jaar worden heroverwogen en in overleg met haar actuariële adviseur en de beleggingsadviseurs eventueel worden herzien door het bestuur. De beleggingscommissie zal daartoe een voorstel aan het bestuur uitbrengen. Het beleggingsbeleid en elke voorgestelde wijziging daarvan dienen, voordat zij van kracht worden, te worden goedgekeurd door het bestuur.

Binnen de kaders van de in het beleggingsbeleid vastgestelde richtlijnen draagt het bestuur de verantwoordelijkheid om de beleggingscommissie aanwijzingen te geven.

2.9. Integriteitsbeleid

Integriteit is een wezenlijk kenmerk van een professionele en betrouwbare organisatie. Het bevordert niet alleen de efficiëntie, de interne transparantie en samenwerking, maar ook het vertrouwen.

Het integriteitsbeleid is onder meer gebaseerd op een eigen onderzoek (systematische integriteitsrisicoanalyse, SIRA) naar belangenverstrengeling en wet- en regelgeving, in het bijzonder de Wet op het Financieel Toezicht en de Pensioenwet.

Het doel van het integriteitsbeleid is het handhaven van algemene of professionele sociale en ethische normen en waarden waardoor het fonds zodanig is georganiseerd dat het integriteitsrisico tot een voor de stichting acceptabel niveau is teruggebracht en het fonds adequaat kan optreden tegen eventuele incidenten.

De gedragscode en incidentenregeling maken deel uit van het integriteitsbeleid.

Het integriteitsbeleid wordt driejaarlijks opnieuw geanalyseerd.

2.10. Gedragscode

De stichting werkt volgens een gedragscode welke in grote lijnen is afgeleid van het model code pensioenfondsen opgesteld door de Pensioenfederatie. Jaarlijks ondertekenen de verbonden personen een verklaring dat zij zich aan de gedragscode hebben gehouden. Nieuwe verbonden personen verklaren schriftelijk bij aantreden dat ze zich aan de gedragscode zullen houden.

2.11. Incidentenregeling

De stichting heeft een incidentenregeling waarin de stappen staan die gevolgd worden als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het fonds. Doel van deze regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en goede naam van het fonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade.

2.12. Klachten & geschillenregeling

De klachten en geschillenregeling ziet toe op de afhandeling van klachten of geschillen van belanghebbenden die rechten kunnen of menen te kunnen ontleen aan het fonds. Specifiek m.b.t. de uitvoering van het reglement en de statuten.

In voorkomende gevallen zal het bestuur de klacht of het geschil binnen vastgelegde termijnen onderbouwd terugkoppelen aan de indiener van de klacht dan wel het geschil. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in de door het bestuur geboden uitkomst, kan deze de klacht c.q. het geschil voorleggen aan de Ombudsman pensioenen (of de rechter).

2.13. Compliance officer

De compliance officer is in het bijzonder belast met de handhaving van de gedragscode van het fonds.

2.14. Geschiktheidsplan

Het bestuur van de stichting als geheel dient voldoende kennis en ervaring te hebben voor een adequate besturing. Daarbij wordt gelet op de volgende onderdelen:

- Het besturen als zodanig van de organisatie;
- Relevante wet- en regelgeving en met name de Pensioenwet;
- Pensioenregelingen en pensioensoorten en met name inzake de door de stichting uit te voeren regelingen;
- Financieel technische en actuariële aspecten waaronder financiering, beleggingen, actuariële principes en herverzekering;
- Administratieve organisatie en interne controle;
- Uitbesteding van werkzaamheden;
- Communicatie met DNB en met deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden;
- Vermogensbeheer.

Indien en voor zover de stichting zelf niet in de vereiste deskundigheid voorziet, zal externe expertise worden ingeroepen. Dit geldt tenminste voor actuariële en aanverwante aspecten, de Pensioenwet en beleggingen. Voor de opbouw van de deskundigheid zal de betreffende adviseur zorgen voor achtergrondinformatie en andere relevante informatie. Indien aspirant of reeds benoemde bestuurders (op onderdelen) onvoldoende geschikt zijn, zullen zij een (externe) opleiding volgen.

2.15. Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de stichting is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De stichting voert een beheerst en integer beloningsbeleid;
- Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de doelstellingen van de stichting;
- De stichting verstrekt geen prestatie gerelateerde beloningen;
- De stichting verstrekt geen ontslagvergoeding bij ontslag van een bestuurslid of lid van het verantwoordingsorgaan;
- De stichting houdt bij haar beloningsbeleid geen rekening met duurzaamheidsrisico's;
- Het beloningsbeleid van de stichting voldoet aan de Code Pensioenfondsen;
- Het beloningsbeleid is afgestemd op de omvang en organisatie van het fonds en op de aard, omvang en complexiteit van de activiteiten van de stichting; Bij het beloningsbeleid voor de vertegenwoordigers van de diverse bestuurlijke organen wordt rekening gehouden met de mate waarin verantwoordelijkheid wordt gedragen, bijgedragen wordt aan beleidsbepaling, de tijdbesteding, ervaring en expertise;
- Bij de vaststelling van de hoogte van de vergoeding is tevens rekening gehouden met guidance over de normering voor bestuursfuncties van DNB en de wettelijke taken en bevoegdheden die aan de diverse bestuurlijke organen zijn toebedeeld;
- Het bestuur van de stichting voorkomt dat de hoogte van de beloning voor de leden van de visitatiecommissie een kritische opstelling in de weg staat;
- Reiskosten worden vergoed. De reiskostenvergoeding woonadres - vergaderlocatie - woonadres is gebaseerd op de snelste route van een routeplanner of de meest gebruikelijke route zoals aangegeven door een bestuurslid of lid van het verantwoordingsorgaan. De reiskostenvergoeding bedraagt € 0,19 per kilometer;
- Alle hieronder genoemde bedragen zijn exclusief BTW. Indien over de vergoedingen BTW afgedragen moet worden, mag dit in rekening gebracht worden bij de stichting;
- Het beloningsbeleid wordt jaarlijks vastgesteld en conform artikel 21a Besluit financieel toetsingskader Pensioenfondsen schriftelijk vastgelegd en openbaar gemaakt;
- De stichting draagt er zorg voor dat bovenstaande algemene uitgangspunten met betrekking tot het beloningsbeleid van de stichting, worden toegepast bij derden waaraan werkzaamheden van het fonds zijn uitbesteed, tenzij de derde valt onder een richtlijn genoemd in artikel 2, tweede lid, onderdeel b van de richtlijn 2016/2341/EU. Indien de derde valt onder genoemde richtlijn heeft het fonds zicht op het beloningsbeleid van de derde aan wie werkzaamheden worden uitbesteed en betreft het fonds het beloningsbeleid bij de keuze voor de derde waaraan de werkzaamheden worden uitbesteed;

2.16. Administratieve organisatie

Het bestuur heeft een pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) aangesteld. De pensioenuitvoeringsorganisatie verzorgt:

- ❑ de financiële administratie;
- ❑ de beleggingsadministratie;
- ❑ de uitkeringenadministratie;
- ❑ de verslaglegging waaronder het jaarverslag, de verslagstaten voor DNB; beleggingsrapportage aan DNB, opgave aan het CBS;
- ❑ de administratie pensioenaanspraken;
- ❑ de actuariële administratie.

De PUO zal regelmatig mutaties in het deelnemersbestand en eenmaal per jaar de nieuwe salarisgegevens verwerken.

De beleggingsadministratie vindt plaats bij de custodian en deels bij de PUO. Per kwartaal zal daarvan verslag worden gedaan zodanig dat dit kan worden gebruikt voor de verslaglegging aan DNB.

De administratie van de pensioenaanspraken en de actuariële administratie worden door de PUO uitbesteed.

Ieder kwartaal wordt achteraf daarvan verslag gedaan en voorts ten aanzien van de pensioenaanspraken zo vaak als dat nodig is.

De administratieve taken, de daaraan gekoppelde eisen en op te leveren managementinformatie, samengevat in een Service Level Agreement, is als een bijlage bij deze ABTN toegevoegd.

2.17. Uitbestedingsbeleid & controle

De administratieve administratie is in zijn geheel uitbesteed en het uitbestedingsbeleid van de stichting is onder meer gebaseerd op wet- en regelgeving. In het bijzonder de Pensioenwet.

Het pensioenfonds wil hierbij een betrouwbaar fonds zijn dat haar financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst kan waarmaken.

De belangen van verschillende belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat het pensioenfonds delen van haar werkzaamheden heeft uitbesteed.

De uitgangspunten van het uitbestedingsbeleid zijn:

- ❑ de - te allen tijde - (eind) verantwoordelijkheid van het bestuur;
- ❑ de aanwezigheid van countervailing power in het bestuur;
- ❑ het handelen door de uitbestedingspartij(en) (in de geest) van de gemaakte afspraken;
- ❑ de integriteit van de uitbestedingspartij(en);
- ❑ risicobeheersing.

Het bestuur toetst de prestaties van de uitvoerders ieder kwartaal aan de afgesproken maatstaven en normen zoals vastgelegd in de in de bijlage opgenomen “Service Level Agreement” (SLA) en legt dit ieder kwartaal vast op basis van een SLA-rapportage. Ook wordt ieder kwartaal aan de uitbestedingspartijen een compliance verklaring gevraagd.

De sleutelfunctiehouder interne audit rapporteert jaarlijks over dit proces.

De certificerende actuaris voert jaarlijks zijn wettelijke taken uit conform Pensioenwet art.126 t/m 140. De accountant zorgt eenmaal per jaar voor de controle op de boekhoudkundige verwerking en volledigheid van het deelnemersbestand en de pensioenrechten. Deze controles zullen zodanig tijdig plaats vinden dat vóór 1 juli de verslaglegging aan DNB verricht kan worden.

2.18. IT-beleid

IT-risico is een belangrijk risico voor het fonds. Het fonds wil conform de bedrijfsstrategie, waaronder beheerste en integere bedrijfsvoering, in lijn met wet- en regelgeving beschikken over adequate procedures en maatregelen ter beheersing van IT-risico's.

Met externe partijen waaraan IT is uitbesteed, wordt de afspraak gemaakt dat zij minimaal aan de door het fonds gestelde eisen voldoen.

De beleidsdoelstellingen van het IT-beleid zijn:

- Bewustwording van IT-controles en IT-richtlijnen;
- Beschikbaarheid van de systemen en snel herstellen van storingen;
- Toegang/vertrouwelijkheid m.b.t. beveiligingscodes;
- Betrouwbaarheid/integriteit m.b.t. de accuraatheid van de gegevens;
- Aanpasbaarheid als in het aanwezig zijn van flexibiliteit om bestaande systemen en processen te kunnen aanpassen.

De stichting besteedt werkzaamheden ten aanzien van haar eigen hosting virtuele werkomgeving, cloud toepassingen, hosting website(s), back-up en recovery volledig uit aan de werkgever Calpam B.V. De beheersingsprocessen van de werkgever zijn in lijn met de beleidsuitgangspunten van het fonds.

De geformuleerde beleidsdoelstellingen zijn onderdeel van de SLA en het bestuur monitort op kwartaalbasis zowel het IT-landschap van de werkgever als die van Phenox Consultants, de uitvoerder van de actuariële administratie.

Onderdeel van de controle cyclus is ook dat er tweejaarlijks door een onafhankelijk partij een penetratietest wordt uitgevoerd op de IT-systemen van de beide uitvoerders. Hierbij wordt getest in hoeverre de IT-systemen gevoelig zijn voor cyber-aanvallen.

2.19. Risicohouding

De strategische risicohouding, zoals overeengekomen door de sociale partners en het VO, vastgelegd in artikel 5 van de opdrachtaanvaarding, komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen, uitgaande van een situatie vanuit de feitelijke financiële positie

De risicohouding is door het bestuur als volgt uitgewerkt:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat uit de haalbaarheidstoets op fondsniveau bedraagt 99%;
- De procentuele afwijking van het pensioenresultaat uit de haalbaarheidstoets in het slechtweer scenario ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat is 5%. Dit betekent dat in het slecht weer scenario de ondergrens van het hierboven vermelde pensioenresultaat $99\% * (1-5\%) = 94,05\%$ mag zijn. Dit betekent dat de maximale afwijking in de feitelijke financiële situatie $99\% * 5\% = 4,95\%$ -punt mag zijn.
- Doordat het strategisch Vereist Eigen Vermogen mede afhankelijk is van marktomstandigheden heeft het bestuur met ingang van 1 januari 2016 een bandbreedte voor het Vereist Eigen Vermogen vastgesteld van 5% rondom het strategisch VEV. Het Vereist Vermogen dient derhalve binnen het interval van 102,5%-107,5% te liggen.

Uitgangspositie	Gekozen ondergrens	Resultaat aanvangshaalbaarheidstoets
Voldaan aan VEV	Verwacht pensioenresultaat: 99%	63,4%
Feitelijke financiële positie	Verwacht pensioenresultaat: 99%	100,0%

Het resultaat van de aanvangshaalbaarheidstoets voldoet niet aan de wettelijke vereisten in de situatie dat vanuit een startdekkingsgraad moet worden gerekend van het MVEV (startdekkingsgraad 104%, een onvoldoende herstelcapaciteit) en vanuit het VEV (startdekkingsgraad 106%, een aanzienlijk lager verwacht pensioenresultaat en een meer dan toegestane 5%-toetsmarge tussen het gewenste en berekende pensioenresultaat). Het bestuur is ondanks deze constatering van mening dat de resultaten voldoen aan de eigen risicohouding die gekoppeld is aan het hebben en behouden van een (zeer) hoge dekkingsgraad. De aan de aanvangshaalbaarheidstoets gekoppelde zeer lage startdekkingsgraden wijken dermate veel af van de werkelijke situatie van het fonds alsook de risicohouding, dat het bestuur concludeert dat de hieraan gekoppelde normen niet passend en daarom ook niet van toepassing (kunnen) zijn op het fonds. Gegeven de financiële situatie en het beleggingsbeleid van het fonds zien het bestuur en de sociale partners daarom vooralsnog geen redenen om het beleid dan wel de grenzen voor het pensioenresultaat aan te passen.

De feitelijke financiële positie zoals vastgesteld naar aanleiding van de jaarlijkse haalbaarheidstoets worden opgenomen als bijlagen van de ABTN.

Als vanuit de feitelijke dekkingsgraad:

- òf het verwacht pensioenresultaat;
  - òf de maximale afwijking ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat, niet meer voldoen aan de gestelde grenzen,
- zullen het bestuur en de sociale partners in overleg treden.

2.20. Besluit omtrent verdeling van de (over)reserve van Stichting Calpam-Pensioenfonds in geval van liquidatie

Gezien de hoge aanwezige overreserves in het fonds heeft het bestuur er in 2018 voor gekozen om de verdeling ervan onder de belanghebbenden in geval van een toekomstig liquidatietraject los te koppelen van dit traject. Dit is gedaan door de discussie omtrent de mogelijke verdeling van deze gelden naar voren te halen. Inmiddels heeft dit tot een besluit geleid, waardoor als er in de toekomst sprake is van een liquidatievoornemen, dit traject door het genomen besluit efficiënt en effectief kan worden ingericht.

Bij het besluit zijn door de werkgeversvertegenwoordigers alsook de (gewezen) deelnemers- en pensioengerechtigden-vertegenwoordigers eigen juridische adviseurs ingeschakeld.

Daarnaast heeft de laatste groep een eigen actuaris naar de methodiek en berekeningen laten kijken. Het besluit is door het volledige bestuur unaniem aangenomen.

Vervolgens is het besluit voorgelegd aan en positief beoordeeld door het VO.

Het besluit omvat samenvattend drie stappen, waarbij voor ieder van de groepen pensioengerechtigden, gewezen deelnemers en actieven een apart budget wordt vastgesteld. Hierbij is ook onderscheidt gemaakt tussen de deelnemers aan de levensjaren- en de later ingevoerde middelloonregeling.

De rekendatum is de op dit moment nog onbekende toekomstige datum waarop de collectieve waardeoverdracht plaats zal vinden.

De actuariële grondslagen voor de vaststelling van de reserves in stap 1 en 2 zijn die van het fonds.

In stap 1 wordt voor ieder van de drie groepen de nominale voorziening bepaald, zoals deze feitelijk ook going concern aan DNB wordt doorgegeven in het kader van verplichte maand-, kwartaal- en jaarstaten. In stap 2 wordt een budget vastgesteld waarbij per groep rekening wordt gehouden met de inkoop van levenslange indexatie. Stap 3 is het bedrag dat overblijft nadat van de totale in het fonds aanwezige gelden de in stap 1 en 2 berekende bedragen zijn afgetrokken. Dit bedrag wordt aan de hand van een afgesproken verdeelsleutel verdeeld tussen de drie groepen en de werkgever.

3. Procedures en criteria voor de aansluiting van werkgevers

De aangesloten vennootschap is Calpam BV, gevestigd te Rotterdam, en de door haar aangewezen met Calpam verbonden in Nederland gevestigde ondernemingen voor zover deze door Calpam BV bij de stichting zijn aangemeld; de bij de stichting aangemelde ondernemingen zullen worden vermeld op een lijst.

De directie is de directie van Calpam BV, gevestigd te Rotterdam.

3.1. Hoofdpunten van de uitvoeringsovereenkomst

De vennootschap en de aangewezen ondernemingen aanvaarden ieder voor zich de verplichtingen en de rechten die uit de overeenkomst, statuten en reglementen voortvloeien. Een en ander is nader vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

3.1.1. Premie

1. De stichting stelt een kostendekkende pensioenpremie vast die actuariael benodigd is voor de in het betreffende kalenderjaar op te bouwen pensioenaanspraken vermeerderd met een opslag voor het in stand houden van het vereiste eigen vermogen en vermeerderd met een opslag ter dekking van uitvoeringskosten die kunnen worden toegerekend aan de betreffende pensioenopbouw.
2. De eigen bijdrage voor de werknemers van Calpam B.V. is vastgesteld op 0% van de pensioengrondslag.
3. Aan de door de werkgever verschuldigde bijdrage is een maximum gesteld van 17,5% van de som der salarissen van de aan de pensioenregeling deelnemende werknemers.
4. Overige incidentele regelingen.
De kosten zullen zodra dergelijke regelingen zich voordoen, vastgesteld worden. De aangesloten ondernemingen zijn deze bijdragen verschuldigd in gelijke termijnen en op dezelfde tijdstippen als de salarisbetalingen plaatsvinden.

3.1.2. Premiekorting of terugstorting

1. Een premiekorting voor de werkgever is mogelijk indien en voor zover de actuele dekkingsgraad hoger is dan 145%.
2. Er is een systematiek overeengekomen op basis waarvan terugstorting aan de werkgever mogelijk is.
De hoofdlijnen van de systematiek zijn:
  - a) Jaarlijkse toetsing door het bestuur van de overwaarde en vaststelling van een uitkeringsbudget o.b.v. uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets conform de afgesproken systematiek;
  - b) Hoofdlijn hierbij is dat ná toekenning van de extra uitkering dient voldaan te zijn aan de hierna gestelde grenzen:
    - i. de kans op een actuele dekkingsgraad > 150% bedraagt minimaal 80%;
    - ii. de kans op een actuele dekkingsgraad < 145% bedraagt maximaal 5%;
    - iii. de kans op een actuele dekkingsgraad < PW 129 bedraagt maximaal 2,5%;

- iv. Het bedrag dat in stap 3 - zoals gedefinieerd in het “Besluit omtrent verdeling van de (over)reserve van Stichting Calpam-Pensioenfonds in geval van liquidatie” - na de uitkering overblijft, dient minimaal 10 miljoen Euro te zijn.
- c) Het bestuur kan besluiten tot een extra uitkering van in beginsel maximaal 3 maanden aan de aanspraakgerechtigden - zijnde alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden met verzekerde ouderdomsaanspraken in het fonds - via Calpam B.V.
- d) Calpam B.V. ontvangt een equivalent van het door Calpam B.V. uitgekeerde bedrag aan de aanspraakgerechtigden (50-50).

Het besluit waarin in 2 a) iv gerefereerd wordt, staat kort toegelicht in paragraaf 2.21.

De werkgever zal het bestuur informeren als zij voornemens is om extra uitkeringen te gaan doen aan betrokkenen.

De werkgever keert op eigen initiatief op enig moment de extra uitkering uit en communiceert hierover met de betrokkenen.

Het bestuur keert op eigen initiatief de uitkering uit zoals deze uit de aanvullende overeenkomsten mogelijk is en communiceert aan de betrokkenen dat de werkgever een uitkering van het fonds zal krijgen.

3.1.3. Bijstorting

1. Er is sprake van een dekkingstekort indien de beleidsdekkingsgraad, de gemiddelde dekkinggraad van de voorafgaande 12 maanden, lager is dan het minimaal vereiste vermogen. Er is sprake van een reservetekort indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereiste vermogen (VEV) maar hoger is dan het minimaal vereiste vermogen (MVEV).
2. Ingeval van een reservetekort stelt het bestuur een herstelplan op met concrete maatregelen waardoor de stichting binnen een termijn van maximaal tien jaar weer gaat voldoen aan het vereiste vermogen. Ingeval er in vijf achtereenvolgende jaren sprake is van een dekkingstekort dient het bestuur aan het eind van deze periode concrete maatregelen te nemen waardoor de stichting per die datum weer voldoet aan een beleidsdekkingsgraad die minimaal gelijk is aan het minimum vereiste vermogen.
3. Conform de uitvoeringsovereenkomst en binnen de daarin opgenomen voorwaarden kan de werkgever verplicht worden tot het verrichten van één of meer bijstortingen.

Het betalingsverkeer tussen de aangesloten onderneming(en) en de stichting vindt plaats in rekening-courant waarvoor op 1 januari een rentevergoeding wordt vastgesteld. De rentevergoeding is gelijk aan het door verzekeringsmaatschappijen vastgestelde zogenoemde U-rendement voor de maand januari van het betreffende boekjaar met een minimum van de bij de actuariële berekeningen gehanteerde rekenrente.

3.1.4. Voorbehoud

De werkgever kan zijn bijdrage intrekken of wijzigen:

- bij wijziging van bestaande of invoering van nieuwe wettelijk of wettelijk gestelde pensioenregelingen;
- indien de bedrijfsresultaten of andere financieel economische omstandigheden een onverminderde voortzetting niet toelaten;
- indien de door de werkgever uit hoofde van het pensioenreglement verschuldigde premies geheel of gedeeltelijk niet meer fiscaal aftrekbaar zijn.

Van de kant van de stichting is een voorbehoud gemaakt om de uitvoeringsovereenkomst voor een aangesloten onderneming direct te beëindigen:

- bij surseance van betaling of faillissement;
- bij uittreding uit het concern;
- bij premieachterstanden.

3.2. Beëindiging uitvoeringsovereenkomst.

Ingeval van een (aanstaande) beëindiging van uitvoeringsovereenkomst zullen door het fonds meerdere scenario's worden geëvalueerd (waaronder een collectieve waardeoverdracht naar een APF of een verzekeraar). Het bestuur streeft ernaar dat binnen een periode van 1,5 jaar na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst de uitwerking van de gewenste oplossing zal zijn gerealiseerd.

Onderzoek naar toekomstige uitvoerders is ook te lezen in het Besluit omtrent verdeling van de (over)reserve van Stichting Calpam-Pensioenfonds in geval van liquidatie (zie ook hoofdstuk 2.2) en de eind 2021 / begin 2022 uitgevoerde ERB-rapportage.

4. Pensioenregeling

4.1. Levensjarenregeling

De levensjarenregeling is fiscaal als pensioenregeling aangewezen bij brief van de belastingdienst d.d. 14 november 2006.

De pensioenregeling, welke betrekking heeft op de werknemers die vóór 1 oktober 1989 in dienst en al deelnemer waren, ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

□ Pensioendatum	1 ^e van de maand volgend op 65 ^{ste} c.q. 60 ^{ste} verjaardag; voor de actieven per 1 januari 2001 is dit gewijzigd in de 1 ^e van de maand waarin men 65 wordt

□ Regeling	Uitkeringsovereenkomst: eindloon met levensjaren

□ Pensioengevend salaris	12 x vaste maandsalaris van januari + 6% vakantietoeslag (indien van toepassing) + 13 ^e maand exclusief overhevelingstoeslag (OHT)

□ Franchise	10/7 x AOW aan alleenstaanden

□ Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris -/- franchise

□ Ouderdompensioen	1,75% x eerste pensioengrondslag x deelnemersjaren + 70% over de nadien optredende grondslagstijging + 7% van het backservice pensioen per 31 december 2000

□ Partnerpensioen	85% te bereiken ouderdompensioen bij aangaan huwelijk of samenlevingsverband voor de pensioendatum

□ Wezenpensioen	17% te bereiken ouderdompensioen. Uitkering bij leven tot 18 jaar met mogelijke verlenging tot 27 jaar

□ Uitkering	Ouderdompensioen start op de 1 ^e van de maand waarin men uitkeringsgerechtigd wordt. Weduwe, weduwnaars c.q. partnerpensioen start op de 1 ^e van de maand volgend op het overlijden van de deelnemer. De wezenuitkering loopt bij leven door tot en met de maand van 18 c.q. 27 jaar.

- Slotuitkering Bij overlijden van de pensioengerechtigde wordt 3 maanden netto uitkering verstrekt aan de weduwe, weduwnaar c.q. partner of aan de erfgenamen in de 1^e graad
- Waardevastheid Aanpassing is voorwaardelijk, bij jaarlijks bestuursbesluit (o.b.v. interne richtlijnen) per 1 januari van een jaar. Deze is gebaseerd op CPI, alle huishoudens ongeschoond over september. Maximum: (eventueel) stijging salarissen
- Uitrust Eenmalige keuze op de pensioendatum.
- Financiering N.v.t.
- Bijdragen De regeling is gesloten en er vindt geen actieve opbouw meer plaats. De bijdrage is derhalve nihil.

4.2. Middelloonregeling

Per 1 januari 2001 is de stichting opengesteld voor de overige werknemers van de werkgever.

- Toetredingsleeftijd 21 jaar of op latere leeftijd van indiensttreding.
- Pensioendatum 1e van de maand waarin de 68ste verjaardag valt.
- Regeling Uitkeringsovereenkomst: voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.
- Pensioengevend salaris 12 x vaste maandsalaris van januari
+ 8% vakantietoeslag (indien van toepassing)
+ 13^e maand (indien van toepassing)
+ ploegdienstsalair c.q. structureel overwerk.
- Franchise 10/7,5 x AOW aan een gehuwde, zonder toeslag, geldend op 1 januari.
- Pensioengrondslag Pensioengevend salaris -/- franchise.
- Ouderdomspensioen Opbouw 1,875% x pensioengrondslag in het betreffende jaar.
- Partnerpensioen 70% van het te bereiken ouderdomspensioen bij aangaan huwelijk of samenlevingsverband voor de pensioendatum.

- Wezenpensioen 14% van het te bereiken ouderdompensioen. Uitkering bij leven tot 18 jaar met mogelijke verlenging tot 27 jaar.
- Uitkering Ouderdompensioen start op de 1^e van de maand waarin men uitkeringsgerechtigd wordt.
Weduwe, weduwnaars c.q. partnerpensioen start op de 1^e van de maand volgend op het overlijden van de deelnemer.
De wezen-uitkering loopt bij leven door tot en met de maand van 18 c.q. 27 jaar.
- Waardevastheid Aanpassing is voorwaardelijk, bij jaarlijks bestuursbesluit (o.b.v. interne richtlijnen), per 1 januari van een jaar.
Actieven: Op basis van algemene loonontwikkeling in de CAO van 2 januari van het voorgaande jaar tot en met 1 januari van het betreffende jaar of afgeleide CPI.
Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden: ontwikkeling afgeleide CPI alle huishoudens over de maand september zoals laatstelijk voor 30 november is gepubliceerd door het CBS.
- Flexibilisering Eerdere ingang of uitstel van het ouderdompensioen (in combinatie met het latente partnerpensioen) is mogelijk. Daarnaast is vervanging van partnerpensioen in ouderdompensioen mogelijk bij pensionering.
Tot slot is het mogelijk het ouderdompensioen tot de 70 of 75 jarige leeftijd te verhogen waarna vanaf die leeftijd het ouderdompensioen terugvalt tot 75% van het verhoogde ouderdompensioen. Het latente partnerpensioen blijft ongewijzigd.
- Financiering Door middel van koopsommen.
- Bijdragen De pensioenpremie voor de deelnemers van Calpam B.V. is op dit moment 0% van het pensioengevend salaris boven de franchise.

4.3. Voorwaardelijke toeslagverlening

Voor beide pensioenregelingen geldt dat toeslagen uit hoofde van waardevastheid niet automatisch worden toegekend en voorwaardelijk zijn in de zin van de Pensioenwet. Aan de verhoging in enig jaar en aan de verwachting voor komende jaren kunnen geen rechten worden ontleend ten aanzien van toekomstige verhogingen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd.

Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald door de werkgever.

Zie de laatste alinea van hoofdstuk 2.5 voor de vaststellingsprocedure van de toeslagpercentages en de kostentoe wijzing van de toe te kennen toeslagen.

4.4. Systematiek vaststelling fondsparameters

Ten behoeve van de Pensioenwetsartikelen 126 (vaststelling technische voorzieningen), 128 (kostendeekkende premie) en 137 (voorwaardelijke toeslagverlening) heeft het fonds geen minimaal percentage van het gemiddelde loon- of prijsindexcijfer vastgesteld aangezien de toeslagverlening voorwaardelijk is en er niet voor gereserveerd wordt.

Ten behoeve van de artikelen 138 (herstelplan), 139 (actualisatie herstelplan) en 140 (maatregel MVEV) gaat het fonds in principe uit van de minimum en maximum grenzen voor het gemiddelde loon- of prijsindexcijfer, het maximaal te hanteren gemiddelde rendement op vastrentende waarden alsook de opslag voor de te hanteren risicopremie op o.a. aandelen zoals deze zijn vastgesteld door de commissie paramaters.

Met betrekking tot artikel 143 (beheerste en integere bedrijfsvoering), in het bijzonder het beheersen van de financiële positie over de lange termijn door periodiek een haalbaarheidstoets te maken, past het bestuur de HBT-scenario sets toe die DNB voor dit doel publiceert.

5. Risico's die in eigen beheer zijn gehouden dan wel zijn herverzekerd

De risico's zijn als volgt te onderscheiden:

- Risico ten aanzien van kort leven.
Het risico van kort leven is herverzekerd bij elipseLife ten aanzien van de nominale pensioenverplichtingen. Daartoe wordt de contante waarde van een direct ingaand partnerpensioen verminderd met de aanwezige voorziening pensioenverplichtingen en vervolgens wordt het positieve resultaat verhoogd met 10% ter dekking van het latente wezenpensioen. De risicodekking wordt afgesloten ongeacht de burgerlijke staat van de deelnemer c.q. gewezen deelnemer.
- Risico's van lang leven.
Dit wordt in eigen beheer gehouden.
- Het risico van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is voor de levensjarenregeling niet meer aanwezig. Voor de middelloonregeling geldt (gedeeltelijke) premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid van 35% of meer op grond van de WIA. Het risico wordt volledig herverzekerd.
- Beleggingsrisico's
De beleggingsrisico's liggen bij de stichting. Het totale risiconiveau van het vermogen, in termen van potentiële koersfluctuaties, is in overeenstemming met de risicostructuur van de verplichtingen door:
  1. De uitvoering van het beleggingsbeleid is conform de prudent person regel (PW art 135). Voor een toelichting wordt verwezen naar de bijlage van de verklaring beleggingsbeginselen.
  2. Zorgvuldige beheersing van het risiconiveau;
  3. Nadruk leggen op behoud van het eigen vermogen en stabiele groei en minder op korte termijn vermogenswinsten.

6. Financiële opzet

De financiële opzet is zodanig dat toegekende aanspraken jegens de stichting prudent worden gewaardeerd en dat ter dekking van die verplichtingen een vermogen wordt aangehouden gewaardeerd op marktwaarde. De verplichtingen worden op als uitgangspunt bijna volledig gedekt uit het vermogen belegd in vastrentende waarden waarbij getracht wordt zoveel matching te verkrijgen van de in de tijd te verrichten uitkeringen (inclusief stijgingen uit hoofde van waardeverstijging) en de uit de vastrentende portefeuille vrijkomende gelden.

Feitelijke en beleidsdekkingsgraad

Ter beoordeling van de financiële opzet van het fonds wordt maandelijks door de PUO aan het bestuur de feitelijke en de beleidsdekkingsgraad gerapporteerd.

De berekening van de feitelijke dekkingsgraad vindt plaats op basis van de gerapporteerde marktwaarde van de beleggingsportefeuille, de technische voorzieningen ter dekking van opgebouwde pensioenaanspraken zoals dan vastgesteld door de actuaris en de overige vorderingen en schulden zoals dan blijkend uit de balans van het fonds.

De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde feitelijke dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

6.1. De reservering

6.1.1. Voorziening pensioenverplichtingen en voorziening waardeverstijging

De voorziening pensioenverplichtingen stelt het bedrag voor dat nodig is ter dekking van de reeds opgebouwde pensioenaanspraken. In principe geldt dat het opgebouwde pensioen gelijk is aan het aan achterliggende dienstjaren toe te rekenen gedeelte van het totale in uitzicht gestelde pensioen.

De voorziening pensioenverplichtingen en de voorziening waardeverstijging zijn berekend op basis van de volgende grondslagen:

- De AG prognosetafel 2020;
- De door het fonds gehanteerde ervaringssterfte (ES) is gelijk aan de meest recente publicatie van het verbond van verzekeraars van de pensioentafel (PT) uit 2010, te weten PT_ES_2;
- De rekenrente wordt gesteld op de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur;
- Voor de financiering van het wezenpensioen wordt de contante waarde voor het latente partnerpensioen tot de pensioenleeftijd verhoogd met 5%;
- De gehuwdheidsfrequentie voor nabestaandenpensioen voor de pensioendatum is 100%; na de pensioendatum wordt het zogenoemde bepaalde partner systeem toegepast voor wat betreft de dekking voor het nabestaandenpensioen. Voor deelnemers met een partner wordt de gehuwdheidsfrequentie op 1 verondersteld voor alle leeftijden conform het onbepaalde partnersysteem;
- 5,2 % excasso-opslag op de voorziening ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten. Het bestuur van de stichting stelt momenteel als beleid dat in geval van beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever (onwillekeurig welke oorzaak) zij in een

periode van 1,5 jaar ervoor zorg gaat dragen dat de tot dan toe opgebouwde aanspraken elders (bijv. een APF) worden ondergebracht en dat nadien de stichting zal worden geliquideerd.

Op basis van geldende wet- en regelgeving zal jaarlijks op basis van de uitvoeringskosten van het lopende boekjaar worden geëvalueerd dat de kostenvoorziening afdoende is om de uitvoerings- en transitiekosten te dekken voor de periode van 1,5 jaar benodigd voor afwikkeling van het fonds en een collectieve waardeoverdracht na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met werkgever. De voorziening dient derhalve minimaal 1,5 keer de genormaliseerde uitvoeringskosten van het lopende boekjaar te zijn plus een aanvullend bedrag voor extra actuariële en juridische advieskosten gebaseerd op eerdere bijzondere projecten van het fonds. Omgeslagen naar de netto voorziening is de hiervoor benodigde opslag 2,7%.

Bovenop de opslag van 2,7% ter dekking van de eigen kosten is nog een opslag nodig ter dekking van de toekomstige uitvoeringskosten van de nieuwe uitvoerder. Het bestuur richt zich voor het benchmarken op de gebruikelijke APF'en en BPF'en. In 2021 bedroeg de verwachte opslag 2,5%, waardoor de totale benodigde kostenvoorziening 5,2% bedraagt.

6.1.2. Voorziening aanvullende uitkering

Voor één ingegane nominale uitkering, niet zijnde pensioen, wordt op dezelfde actuariële grondslagen als hiervoor vermeld, gereserveerd.

6.1.3. Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)

Het MVEV wordt vastgesteld op basis van de wettelijke eisen met als basis het totaal van: 4% van de totale pensioenvoorziening maal het maximum van 85% en van de pensioenvoorziening eigen rekening gedeeld door de totale pensioenvoorziening en 0,3% van het totale risicokapitaal bij overlijden maal het maximum van 50% en van het risicokapitaal eigen rekening gedeeld door het totale risicokapitaal. Indien het MVEV niet aanwezig is, is er sprake van onderdekking.

6.1.4. Vereist eigen vermogen (VEV)

Het VEV wordt zodanig vastgesteld dat het met een zekerheid van 97,5%, op basis van parameters vastgesteld door DNB, wordt voorkomen dat de stichting binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de pensioenvoorziening. Indien het VEV niet aanwezig is, is er sprake van een reservetekort.

Bij de vaststelling van het vereist eigen vermogen wordt het standaardmodel van DNB toegepast. Binnen deze methode wordt voor de diverse risicofactoren de benodigde solvabiliteit (als tussenstap) als volgt vastgesteld.

Renterisico (S₁)

Dit betreft het effect van een ongunstige wijziging van de marktrente afhankelijk van de duration. Uitgaande van de hogere c.q. lagere rentetermijnstructuur wordt integraal het effect berekend op de waarde van de verplichtingen en de beleggingen. Het grootste verlies wordt in aanmerking genomen voor de gewenste solvabiliteit voor het renterisico.

duration	factor rentestijging	factor rentedaling	duration	factor rentestijging	factor rentedaling
1	2,050	0,490	14	1,330	0,750
2	1,790	0,560	15	1,330	0,750
3	1,650	0,610	16	1,320	0,760
4	1,550	0,640	17	1,320	0,760
5	1,490	0,670	18	1,320	0,760
6	1,440	0,700	19	1,320	0,760
7	1,400	0,710	20	1,320	0,760
8	1,370	0,730	21	1,320	0,760
9	1,350	0,740	22	1,320	0,760
10	1,340	0,750	23	1,320	0,760
11	1,330	0,750	24	1,320	0,760
12	1,330	0,750	25	1,320	0,760
13	1,330	0,750	>25	1,320	0,760

Risico zakelijke waarden (S₂)

De waardedaling van zakelijke waarden die opgevangen moet kunnen worden, is als volgt:

Zakelijke waarden	waardedaling
Mature markets	30%
- beursgenoteerde aandelen	
- indirect onroerend goed	30%
Emerging markets	
- beursgenoteerde aandelen	40%
Private equity	40%
Direct onroerend goed	15%

In het beleggingsplan is de mogelijkheid van belegging in (direct) private equity en direct onroerend goed niet opgenomen.

Valutarisico (S₃)

Het effect van een daling met 20% van vreemde valuta's in ontwikkelde landen en 35% van vreemde valuta's in opkomende landen ten opzichte van de euro moet opgevangen kunnen worden. Tevens wordt gebruik gemaakt van de standaard correlatie matrixen.

Grondstoffenrisico (S₄)

Het effect van een daling met 35% moet opgevangen kunnen worden.

Kredietrisico (S₅)

Kwaliteit	Schok in procentpunten op de rentecurve
AAA Euro	0,00%
AAA Overig	0,60%
AA	0,80%
A	1,30%
BBB	1,80%
<BBB	5,30%

Een kredietschok per kwaliteit wordt conform de bijgaande tabel toegepast op de kasstromen van de vastrentende waarde portefeuille.

Verzekeringstechnisch risico (S₆)

De vereiste solvabiliteit voor verzekeringstechnische risico's vloeit voort uit onvoorziene sterfterisico's zoals de onzekerheid van sterftetrends (TSO: toekomstige sterftetrend onzekerheid) en de mogelijke negatieve stochastische afwijking (NSA) van de verwachtingswaarde.

De TSO is reeds verwerkt in de berekening van de pensioenvoorziening door toepassing van de prognosetafel. De NSA is afhankelijk van het aantal waarnemingen (n = aantal verzekerden) en wordt uitgedrukt in een opslag op de pensioenvoorziening volgens de formule: $(40/\sqrt{n})\%$.

Liquiditeitsrisico (S₇)

DNB veronderstelt dit risico nul. Ook de stichting acht dit risico niet van materieel belang, gezien de feitelijke omstandigheden en de volgende beheersmaatregelen bij het fonds:

- Liquiditeitsrisico wordt beheerst door interne controles en administratieve organisatie rond de liquiditeitsbehoefte en daarnaast beleidsmatig door de toepassing van het matchingbeleid van de kasstromen van de verplichtingen en de vastrentende waarden.

Concentratierisico (S₈)

DNB veronderstelt dit risico nul. Ook de stichting acht dit risico niet van materieel belang, gezien de feitelijke omstandigheden en de volgende beheersmaatregelen bij het fonds:

- Concentratierisico wordt beheerst door:
  - Diversificatie; het strategisch beleggingsbeleid wordt ingericht op basis van een matching en rendementsportefeuille met verschillende beleggingscategorieën als staatsobligaties, bedrijfsobligaties, aandelen ontwikkelde en opkomende markten, etc.

- Bij de invulling van het strategisch beleid, binnen de rendementsportefeuille, hoofdzakelijk passief te beleggen in goed gespreide en afzonderlijk beheerde vastrentende en zakelijke waarden beleggingsfondsen.
- Binnen de matching portefeuille ligt de focus minder op diversificatie en meer op afdekken van het renterisico. Daarbinnen wordt het aantal tegenpartijen beperkt, juist vanuit het oogpunt alleen de meest solvabele tegenpartijen te selecteren.

Operationeel risico (S₉)

DNB veronderstelt dit risico nul. Ook de stichting acht dit risico niet van materieel belang, gezien de feitelijke omstandigheden en de volgende beheersmaatregelen bij het fonds:

- Operationeel risico wordt beperkt door enerzijds de administratieve organisatie en de interne controle en anderzijds een eenvoudige pensioenregeling en een transparante structuur van het vermogensbeheer, met slechts zeer beperkt actief beheer.

Risico voor actief beheer (S₁₀)

Indien een fonds actief belegt, zullen fluctuaties in de waardeveranderingen van de aandelen heviger zijn dan bij een fonds dat passief belegt. De te berekenen solvabiliteit is gelijk aan $(1,96 \times TE + TER) \times MW$

Een maatstaf voor het meten van een actief beleggingsbeleid is de zogenaamde tracking error (TE). De TE wordt berekend door de feitelijke koersontwikkeling van de aandelenportefeuille te vergelijken met die van de benchmark. Als de koersontwikkeling van de aandelen dicht bij die van de benchmark ligt, is dit een goede indicatie dat er weinig risico wordt genomen ten opzichte van deze benchmark.

De TER (total expense ratio) is het totaal van kosten dat binnen de fondsen worden gemaakt.

MW staat voor de marktwaarde van de betreffende portefeuille.

Totaalrisico

Het totale risico is gelijk aan de uitkomst van de volgende wortel formule:

$$= \sqrt{S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot \rho_{12} S_1 S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + 2 \cdot \rho_{15} S_1 S_5 + 2 \cdot \rho_{25} S_2 S_5 + S_6^2 + S_7^2 + S_8^2 + S_9^2 + S_{10}^2}$$

waarbij $\rho_{12} = 0,40$ en $\rho_{15} = 0,40$ indien voor S1 wordt uitgegaan van een rentedaling en nihil indien S1 is gebaseerd op een rentestijging, en $\rho_{25} = 0,50$.

Rapportage Vereist eigen vermogen t.b.v. DNB.

Bij de berekening en rapportage van het Vereist Eigen Vermogen in de enquêtes en staten van DNB wordt de standaardmethode van DNB toegepast (conform open boek toezicht). Binnen deze methode wordt het zogenaamde strategische evenwicht berekend door het fixeren van de strategische beleggingsmix behorende bij de balanspositie per balansdatum. Gegeven de hoge dekkingsgraad bestond de beleggingsmix de afgelopen jaren grotendeels uit vastrentende waarden en voor maximaal 30% uit zakelijke waarden. In de strategische

evenwichtssituatie die op basis van deze methode rond de 115% ligt, betekent dit dat er tussen de 15 en 30% minder dan de benodigde 100% vastrentende waarden ter beschikking zijn voor de in de beleggingsbeginselen voorgeschreven afdekking van 100% van de verplichtingen.

Het fonds stelt op basis van de wetgeving vast dat de voornaamste karakteristiek van de beleggingsbeginselen van het fonds de 100% kasstroommatching van de verplichtingen is. De evenwichtssituatie dient daarom – in overeenstemming met de pensioenwet -berekend te worden uitgaande van dit beleid van 100% kasstroommatching van de verplichtingen. Hierdoor leidt de door het fonds toegepaste methode van berekening vanwege de hogere en realistischere kasstroomafdekking tot een lager vereist eigen vermogen van rond de 5%.

Waar het de berekening van het vereist eigen vermogen t.b.v. het te voeren beleid van het fonds betreft, zal het fonds derhalve vooralsnog niet de in het open boek beschreven interpretatie van DNB volgen voor de vaststelling van de evenwichtssituatie, maar uitgaan van de (hogere) wetgeving.

Sinds maart 2022 bestaat het belegd vermogen conform het beleggingsbeleid nog slechts uit maximaal 10% zakelijke waarden en voor 90% uit hoogwaardige vastrentende waarden. Hierdoor komt de berekening van het VEV volgens de interpretatie van DNB uit rond de 6%. Dit neemt niet weg dat het bestuur zich principieel op het standpunt stelt dat deze methode niet goed toepasbaar is voor het fonds.

6.2. Het premiebeleid

Op grond van artikel 128 van de Pensioenwet stelt de stichting een kostendekkende premie vast die bestaat uit:

- De premie die actuariael benodigd is in verband met de pensioenopbouw;
- De opslag die nodig is voor het in stand houden van het VEV;
- De opslag die nodig is voor de uitvoeringskosten die kunnen worden toegerekend aan de betreffende pensioenopbouw van de stichting.

De voorwaardelijke toeslagverlening wordt niet opgenomen in de kostendekkende premie. In de uitvoeringskosten zijn niet begrepen de advieskosten die ten laste van de stichting komen. Advieskosten en het evenredige deel van de uitvoeringskosten dat aan de LJ-regeling kan worden toegeschreven worden ten laste gebracht van het vrije vermogen van de stichting indien en voor zover het vrije vermogen groter is dan het VEV.

De feitelijke premie is als volgt:

- *Levensjarenregeling*
Er wordt geen pensioen meer opgebouwd, waardoor de werkgeversbijdrage nihil is.
- *Middelloonregeling*
De bijdrage voor de werknemers van Calpam B.V. bedraagt 0% voor het salarisgedeelte boven de franchise.

De resterende kostendekkende premie wordt in principe niet ingevorderd van de werkgever indien en voor zover de feitelijke dekkingsgraad hoger ligt dan 145%. Als de feitelijke dekkingsgraad lager is dan 145% zal de werkgever naar rato een deel van de kostendekkende premie gaan bijdragen.

Het bestuur bekrachtigd de (gedeeltelijke) premievakantie jaarlijks.

De maximumpremie voor de werkgever bedraagt 17,5% van de salarissom van de deelnemers.

6.3. Het beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsplan dat is opgenomen in een bijlage bij deze ABTN.

De volgende gestructureerde beleggingscyclus wordt doorlopen:

1. Risicohouding, doelstellingen en overtuigingen
2. Strategisch kader
3. Beleggingsplan
4. Beleggingsrichtlijnen
5. Uitvoering
6. Monitoring
7. Evaluatie 1. t/m 6.

De cyclus kent een maximale doorlooptijd van 3 jaar. De minimale doorlooptijd is per onderdeel verschillend. Monitoring vindt plaats op maandbasis.

6.3.1. Organisatie van de uitvoering van het vermogensbeheer

6.3.1.1. Bestuur

Op basis van de risicohouding zoals vastgelegd in de opdrachtaanvaarding tussen de sociale partners en met behulp van de ALM studie is het bestuur verantwoordelijk voor het vormgeven aan het strategisch beleggingsbeleid waaronder wordt verstaan:

- De organisatie van het beleggingsproces,
- Invulling geven aan de allocatie van het risicobudget,
- Strategische asset allocatie en bijbehorende bandbreedtes,
- Keuze van de benchmarks,
- Keuze van uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid middels geven van beleggingsmandaten aan de beleggingscommissie en/of de keuze van – vermogensbeheerders,
- Monitoring, evaluatie en eventuele aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid.

Het beleggingsbeleid zal periodiek doch tenminste eenmaal per jaar door het bestuur worden heroverwogen en in overleg met haar actuariael adviseur en de beleggingsadviseur(s) eventueel worden herzien.

Voor zover de beleggingscommissie het nodig acht, zal voor de vastlegging van het beleggingsbeleid in overleg met het bestuur gebruik worden gemaakt van advisering door een beleggingsdeskundige.

6.3.1.2. Beleggingscommissie

De uitvoering van het beleggingsbeleid zal door het bestuur worden opgedragen aan een daartoe door (en uit) het bestuur benoemde beleggingscommissie.

De beleggingscommissie bestaat uit tenminste één door de werkgever benoemd bestuurslid en tenminste één door de (gewezen) deelnemers of gepensioneerden gekozen bestuurslid. Binnen de kaders van de in het beleggingsbeleid vastgestelde richtlijnen draagt het bestuur de verantwoordelijkheid om de beleggingscommissie aanwijzingen te geven.

Het vermogensbeheer zal intern door de beleggingscommissie worden uitgevoerd. Overwegende de structuur van de verplichtingen, het daaruit volgend strategisch beleggingsbeleid en de totale omvang van het te beleggen vermogen is het fonds van mening dat intern vermogensbeheer, ondersteund door onafhankelijk extern advies, een organisatie is die adequate kennis en een lage kostenstructuur garandeert.

Middels maandelijkse rapportages en het jaarverslag informeert de beleggingscommissie het bestuur omtrent de ontwikkeling in en rendementen van het belegd vermogen en dat ook ten opzichte van de verplichtingen.

Ieder jaar wordt geëvalueerd of en hoe het beleggingsbeleid heeft bijgedragen aan het realiseren van de beleggingsdoelstelling en of het beleggingsbeleid aanpassing behoeft.

De beleggingscommissie zal daartoe een voorstel aan het bestuur uitbrengen.

Het beleggingsbeleid en elke voorgestelde wijziging daarvan dienen, voordat zij van kracht worden, te worden goedgekeurd door het bestuur.

6.3.1.3. Vermogensbeheer

Beleggingsrichtlijnen ten behoeve van de beleggingscommissie.

1. De beleggingscommissie is bevoegd om binnen het kader van de overeengekomen beleggingsrichtlijnen transacties te doen uitvoeren zonder tussenkomst van het bestuur. Indien zich op de financiële markten wijzigingen voordoen die in belangrijke mate afwijken van de veronderstellingen die aan het beleggingsbeleid ten grondslag liggen stelt de beleggingscommissie het bestuur hiervan onmiddellijk op de hoogte.
2. In spoedeisende situaties, waarin geen overleg (meer) met het bestuur mogelijk is, handelt de beleggingscommissie, NB: binnen de richtlijnen, in overleg met de beleggingsadviseur(s) naar eigen inzicht en stelt vervolgens het bestuur direct schriftelijk hiervan op de hoogte.
3. De beleggingscommissie is bevoegd opdracht te geven aan de bewaarder der effecten de uit de hierboven bedoelde transacties voortvloeiende leveringen dan wel ontvangsten tegen betaling te effectueren. De effectuering van deze transacties wordt uitgevoerd door de penningmeester.

4. Binnen de beleggingscommissie is de penningmeester het eerste aanspreekpunt voor de adviseur. In spoedeisende situaties met betrekking tot verkoop van een vermogensbelang waarin overleg binnen de beleggingscommissie niet mogelijk is, beslist de penningmeester maar uitsluitend in overleg met de adviseur. Dit mandaat aan de penningmeester betreft een maximum van 2,5% van het belegd vermogen. Hierboven dient altijd overleg met minimaal één ander beleggingscommissielid plaats te vinden.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie van Stichting Calpam Pensioenfonds bewaakt de kasstroom ten behoeve van de uitvoering van de pensioenregeling.

De beleggingscommissie draagt zorg voor de controle op de juistheid en volledigheid van de registratie van de effectentransacties en -portefeuille en voor de verslaglegging hierover, zowel intern als extern.

Beleggingsadviseur

Waar in dit beleggingsplan gesproken wordt over “beleggingsadviseur” wordt bedoeld de vertegenwoordigers van de instelling of de instellingen die de beleggingscommissie bij het daadwerkelijke vermogensbeheer adviseren.

Deskundigheid

Het Bestuur zorgt ervoor dat in alle fasen van het beleggingsproces de juiste deskundigheid beschikbaar is voor:

- Professioneel beheer van de beleggingen;
- Beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's.

Integriteit

Om de integriteit te bewaken worden aan bestuursleden en medewerkers van het fonds hoge eisen gesteld. Deze eisen betreffen niet alleen integriteit, maar ook ervaring, opleiding en achtergrond. Alle betrokkenen zijn gehouden aan een gedragscode.

De gedragscode bevat o.a. gedragsregels op het gebied van belangenverstremeling.

Het fonds wil (de schijn van) vermenging van zakelijke en privébelangen voorkomen.

Dit alles draagt bij aan de integriteit van het fonds en bestendigt het vertrouwen van belanghebbenden en derden in het fonds.

Een compliance officer houdt toezicht en rapporteert minimaal jaarlijks aan het bestuur.

De diverse betrokkenen bij de uitvoering van deze verklaring beleggingsbeginselen dienen allen een adequate gedragscode te hebben ondertekend die misbruik van voorwetenschap en belangenverstremeling verbiedt.

6.3.2. Strategisch beleggingsbeleid

Het strategisch beleggingsbeleid van het fonds is primair gericht op het zo volledig mogelijk matchen van de uitkeringsstromen met de opbrengsten vanuit de portefeuille van vastrentende waarden (matchingportefeuille). Het beleid is derhalve gericht op zo goed als

volledige afdekking (95%) van het renterisico op de verplichtingen. Het rendement op deze matchingportefeuille volgt derhalve uit de gekozen samenstelling. Het deel van het vermogen dat niet benodigd is voor de matchingportefeuille maakt onderdeel uit van de rendementsportefeuille. De rendementsdoelstelling van deze portefeuille is het genereren van een zodanig rendement dat de uitvoeringskosten van de stichting volledig worden gedekt alsmede het kweken van een extra buffer met als doel dat de pensioenaanspraken van de pensioengerechtigden en van de gewezen deelnemers zoveel mogelijk waardevast gehouden kunnen worden, gemeten over een voortschrijdende periode van 10 jaar.

Het beleggingsresultaat is daarbij gedefinieerd als de som van alle directe beleggingsinkomsten (waaronder rente en dividend), opbrengsten ten gevolge van waardevermeerdering c.q. vermindering en alle overige aan de beleggingen te relateren opbrengsten en kosten.

6.3.3. Risico

Het totale risiconiveau van het vermogen, in termen van potentiële koersfluctuaties, dient in overeenstemming te zijn met de risicostructuur van de verplichtingen (i.e. voor de matchingportefeuille geldt een aanzienlijk lagere risicobereidheid dan voor de rendementsportefeuille).

De belangrijkste middelen om een dergelijk risicoprofiel, in samenhang met de hierboven geformuleerde rendementsdoelstellingen, te bewerkstelligen zijn:

1. Spreiding van de beleggingen over diverse vermogenstitels die zo weinig mogelijk positieve correlatie met elkaar hebben. (i.e. diversificatie van de beleggingen).
2. Nadruk leggen op behoud van het vermogen en stabiele groei en minder op korte termijn vermogenswinsten.
3. Er wordt alleen belegd in begrijpelijke en transparante producten die bij voorkeur een bestaansgeschiedenis van minimaal 5 jaar hebben.

De strategische risicohouding komt tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen, uitgaande van een situatie vanuit de feitelijke financiële positie. Deze risicohouding die vastligt in de opdrachtaanvaarding staat beschreven in paragraaf 2.19 van deze abtn.

6.3.4. Prudent person regel

De uitvoering van het beleggingsbeleid dient te voldoen aan de 'prudent person' regel. Hiermee wordt bedoeld dat de beleggingen veilig, liquide en kwalitatief hoogwaardig zijn, met een bijbehorend acceptabel rendement. Daarnaast is de uitvoering van het beleggingsbeleid verankerd in een robuust en transparant beleggingsproces met duidelijke procedures, taken en verantwoordelijkheden voor alle betrokken partijen zoals beschreven in hoofdstuk 3 en 6 van de verklaring beleggingsbeginselen.

Het bestuur ziet toe op en staat borg voor adequate deskundigheid bij het bestuur, de adviseurs en uitvoerders bij de opstelling en uitvoering van het beleggingsbeleid.

Jaarlijks wordt door het bestuur geëvalueerd of het beleggingsbeleid en de uitvoering ervan naar haar mening voldoet aan deze regel.

De vastlegging van deze jaarlijkse evaluatie wordt als bijlage aan de verklaring beleggingsbeginselen toegevoegd.

6.3.5 Portefeuilleconstructie

Uit de keuze voor een strategie van cashflow matching volgt naar de overtuiging van het fonds een volledige invulling van de matchingportefeuille met vastrentende waarden van AAA en AA staatsoverheden daar deze qua marktrisico en waardering het beste overeenstemmen met de verplichtingen. Als gevolg van deze strikte asset allocatie is een voldoende dekkinggraad van het fonds gegarandeerd.

De strategie voor de matchingportefeuille is alleen door actief beheer dusdanig in te vullen dat zij het doel bereikt.

Na (ook eigen) onderzoek is gebleken dat het zeer moeilijk is met de omvang en organisatie van het fonds middels actief beheer van de rendementsportefeuille te out performen t.o.v. benchmarks en extra waarde aan het fonds toe te voegen.

Daarom kiest het fonds ervoor om voor de rendementsportefeuille passief te beheren verdeeld over een beperkt aantal vermogensklassen.

Gezien de omvang van het vermogen en de verhouding van de rendementsportefeuille ten opzichte van de matchingportefeuille levert een uitgebreide diversificatie van de rendementsportefeuille geen waardevolle bijdrage aan de risicospreiding in verhouding tot kosten en rendement.

6.3.6 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds onderschrijft het belang van investeringen in bedrijven en projecten die gericht zijn op het leveren van een bijdrage aan een betere maatschappij.

Het fonds houdt bij de selectie van beleggingsfondsen rekening met ESG. De beleggingsfondsmanager wordt gemonitord op uitvoering van het prospectus (inclusief ESG).

6.3.7 Strategische allocatie

1. Normverdeling effectenportefeuille

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de normverdelingen voor de matchingportefeuille en de rendementsportefeuille.

Om de geformuleerde beleggingsdoelstellingen bij een acceptabel risiconiveau te bereiken, wordt een normverdeling voor de beleggingen voor de langere termijn aangehouden. Deze normverdeling, tezamen met bandbreedtes voor minimum en maximum afwijkingen gedurende de korte termijn, zijn vermeld in **tabel 1**.

Tabel 1: Normverdeling effectenportefeuille in % van de marktwaarde van de betreffende portefeuille (NB: dus niet op totaalportefeuille niveau)

Vermogenstitel	Matchingportefeuille			Rendementsportefeuille		
	Strat	Min	Max	Strat	Min	Max
Liquiditeiten	0	0	30	0	0	10
Vastrentende waarden						
Staats en staatsgerelateerd, min. AAA rating	65	50	100	80	70	90
AA	35	0	50	0	0	10
A en lager	0	0	5	0	0	5
Credits	-	-	-	-	-	-
Achtergestelde lening	-	-	-	-	-	-
High yield	-	-	-	-	-	-
Converteerbare obligaties	-	-	-	-	-	-
Zakelijke waarden						
Aandelen wereldwijd	-	-	-	20	15	25
Onroerend goed	-	-	-	0	0	10
Derivaten	-	-	-	0	0	5
Concentratierisicorestrictie*	Totaal portefeuille (%)					
Max allocatie 1 debiteur	5					

* De maximale allocatie naar 1 debiteur is 5%, op totaal portefeuilleniveau. Europese staatsleningen met een min. AA rating vormen hierop een uitzondering.

Tabel 2: De geografische norm en valuta exposure verdeling volgt uit de MSCI ACWI met een bandbreedte van 5%

Vermogenstitel	Matchingportefeuille			Rendementsportefeuille		
	Strat	Min	Max	Strat	Min	Max
Valutaverdeling						
Euro	100	95	100	80	75	85
Niet-euro	0	0	5	20	15	25
Geografische verdeling						
Europa	100	100	100	80	75	85
Noord-Amerika	-	-	-	15	10	20
Azië, incl. Japan	-	-	-	2	0	5
Overig	-	-	-	3	0	5

2. *Monitoren van normverdeling*

Indien de bandbreedtes op enig moment overschreden worden, dient actie te worden ondernomen om binnen een termijn van 6 maanden het evenwicht te herstellen. Deze “rebalancing” is bedoeld om het beleggingsrisico op het gewenste niveau te handhaven. Deze termijn is niet korter gekozen, om de kans op hoge transactiekosten door continu handelen te verlagen.

6.3.8. Matching portefeuille

6.3.8.1. Vastrentende waarden

Obligaties

Belegd mag worden in: in euro's genoteerde staatobligaties en supranationale obligaties met een (implied)rating van AA of hoger. Er is tevens een maximum opgenomen voor A, mocht een reeds belegde obligatie met een rating van AA worden gedowngraded, hoeft niet direct te worden verkocht. NB: er wordt niet actief (her)belegd in obligaties met een A rating.

Kortlopende middelen

Belegd mag worden in: in euro's genoteerde liquide rente-instrumenten met een resterende looptijd van maximaal 1 jaar, inclusief kortlopende overheidspapieren, deposito's en spaarrekeningen.

6.3.9 Rendementsportefeuille

6.3.9.1. Vastrentende waarden

Obligaties

Belegd mag worden in: liquide en aan algemeen erkende beurzen officieel genoteerde en binnen 24 uur verhandelbare, niet-converteerbare, individuele leningen en strips met een resterende looptijd van maximaal 2 jaar en een minimale rating van AAA.

Er is tevens een maximum opgenomen voor AA en A, mocht een reeds belegde obligatie met een rating van AAA of AA worden gedowngraded, hoeft niet direct te worden verkocht. NB: er wordt niet actief (her)belegd in obligaties met een AA en A rating.

Kortlopende middelen

Belegd mag worden in: in euro's genoteerde liquide rente-instrumenten met een resterende looptijd van maximaal 1 jaar, inclusief kortlopende overheidspapieren, certificates of deposit, commercial paper, aandelen in geldmarkt beleggingsfondsen, deposito's en spaarrekeningen welke binnen 24 uur verhandelbaar zijn.

Voor rente-instrumenten uitgegeven door niet bancaire instellingen, is van toepassing dat debiteuren een AAA of gelijkwaardige rating dienen te bezitten.

6.3.9.2. Zakelijke waarden

Aandelen

Belegd mag worden in: aan algemeen erkende beurzen officieel genoteerde aandelen welke binnen 24 uur verhandelbaar zijn met inbegrip van actieve en passieve beleggingsfondsen, met uitsluiting van niet-volggestorte aandelen, doch inclusief claimrechten.

Per jaar kan 2½ % van de waarde van de zakelijke portefeuille aangekocht worden in fondsen zonder of met onvoldoende track record met een maximum van 1% per aangekocht fonds.

De beleggingsfondsen waarin fonds investeert, is het toegestaan aandelen uit te lenen onder voorwaarden dat het beleid hierin duidelijk en transparant beschreven is waaruit blijkt dat indien effecten worden uitgeleend, door de tegenpartij in de transactie voldoende en hoogwaardige zekerheid te worden gesteld - de fondsbeheerder dient periodiek te rapporteren over uitgeleende aandelen.

6.3.9.3. Onroerend goed

Beleggingen in onroerend goed zijn nog aanwezig in de feitelijke portefeuille, doch in afbouw zodra verkoopbaar, en daarmee tijdelijk toegestaan. Nieuwe beleggingen naar onroerend goed zijn niet toegestaan.

6.3.9.4. Derivaten

Toepassingsmogelijkheden voor derivaten zijn:

Afdekken van risico's

Hieronder wordt verstaan dat de onderliggende waarde van de portefeuille of een gedeelte hiervan wordt beschermd tegen een risico (o.a. rente, valuta en markt).

Het is, in lijn met het prudent person principe, niet toegestaan om derivaten in te zetten voor het genereren van extra rendement.

Het gebruik van derivaten is beperkt tot die gevallen waarin het risico in absolute zin gelimiteerd is en bijdraagt aan een efficiënt portefeuillebeheer. Leverage in de vorm van debet standen in rekening-courant en/of het opnemen van kredieten tegen onderpand van effecten zijn niet toegestaan. Voor het gebruik van derivaten voor deze doeleinden moet vooraf toestemming zijn verleend door het bestuur.

Buiten de genoemde toepassingsmogelijkheden zullen geen transacties in derivaten worden aangegaan.

Bovenstaande mogelijkheden vinden plaats door gebruik te maken van op officiële beurzen verhandelde instrumenten. Dit betreft rente, aandelen of valutacontracten.

6.3.10 Risicomanagement

6.3.10.1. Risicodefinities en risicobeheerprocedures

Risicoanalyse en risicobeheersing spelen een belangrijke rol in de opstelling en uitvoering van het beleggingsbeleid zowel op de individuele beleggingsonderdelen als op de beleggingsportefeuille als geheel.

Hierbij worden de volgende parameters in ogenschouw genomen:

- De kans op een dekkingstekort en/of een reservetekort.
- Marktrisico: de volatiliteit van financiële markten, rente en valuta e.d.
- Kredietrisico: het risico dat een debiteur niet of onvoldoende aan haar rente- en aflossingsverplichtingen kan voldoen.
- Operationeel risico: risico's die verband houden met de uitvoering van het beleggingsbeleid en die tot onverwacht tegenvallende resultaten kunnen leiden.

De belangrijkste middelen om een dergelijk risicoprofiel in samenhang met de hierboven geformuleerde rendementsdoelstelling te bewerkstelligen zijn:

- Spreiding van het vermogen over diverse beleggingscategorieën welke zo veel als mogelijk onafhankelijk van elkaar op variërende economische en marktomstandigheden reageren.
- Zorgvuldige beheersing van het risiconiveau binnen afzonderlijke beleggingscategorieën door het vermijden van overconcentratie en door geen extreme posities ten opzichte van marktgemiddelden in te nemen.
- Zorgvuldige monitoring van het geaggregeerde risico van de beleggingsportefeuille waaronder markt-, krediet-, liquiditeits-, rente-, en operationeel risico.
- Zorgvuldige selectie, monitoring en evaluatie van fondsen en andere uitvoeringsinstanties.
- Nadruk te leggen op behoud van het vermogen en stabiele groei en minder op kortere termijn vermogenswinsten.

De belangrijkste risicocategorieën zijn de volgende:

6.3.10.2. Marktrisico

Het fonds neemt bewust marktrisico omdat hier, naar verwachting, een risicopremie tegenover staat. Periodiek maar minimaal eens per 3 jaar wordt met behulp van een ALM-studie bepaald in welke mate het bestuur bereid is marktrisico te nemen in de beleggingsportefeuille.

6.3.10.3. Renterisico

Het fonds dekt het renterisico bewust af door het afdekken van de kasstromen uit interest, aflossing van vastrentende waarden op de geprognosticeerde nominale uitkeringen en kosten. Voor zover dat per jaar niet mogelijk is het strategisch beleid een volledige duration match.

6.3.10.4. Kredietrisico

Het kredietrisico wordt beperkt door voor het overgrote deel (95%) te beleggen in een gespreide portefeuille van hoogwaardige debiteuren met minimaal een A-rating. Daarnaast heeft het fonds grenzen gesteld aan het belang per debiteur.

6.3.10.5. Valutarisico

Ter dekking van de in euro's luidende verplichtingen wordt in de matchingportefeuille alleen belegd in activa luidende in euro's. In incidentele gevallen van een aangegane verplichting in een andere valuta wordt ter afdekking belegd in activa in dezelfde valuta.

Voor de resterende rendementsportefeuille wordt het valutarisico bepaald door regionale opbouw van de MSCI ACWI.

6.3.10.6. Liquiditeitsrisico

Het fonds beheerst dit risico door de cashflow uit de activa zo veel mogelijk te matchen met de uitkeringsverplichtingen. Het overgrote deel (95%) van de activa zijn zeer liquide. Indien het fonds in minder liquide activa investeert, wordt bij de investeringsbeslissing de invloed op de liquiditeitspositie meegewogen.

6.3.11 Monitoring, evaluatie en bijstelling van beleggingsbeleid

Monitoring

De beleggingscommissie rapporteert het bestuur frequent over de samenstelling en performance van de beleggingsportefeuille door middel van de maandrapportage, en het jaarverslag. Daarnaast worden tijdens de bestuursvergaderingen het beleggingsresultaat, het beleggingsbeleid en de beleggingen besproken.

De beleggingsadviseur rapporteert maandelijks een (look through) rapportage van de beleggingsfondsen in de rendementsportefeuille en tevens hun performance en tracking error ten opzichte van de MSCI ACWI.

In de maandrapportage zijn behalve bovenstaand verder de volgende gegevens opgenomen:

- Creditratings van de vastrentende waarde
- Weging exposures t.o.v. normen en bandbreedtes
- Valuta exposure in de beleggingsportefeuille
- Ontwikkeling valutakoersen waarop exposure is
- Ontwikkeling benchmark MSCI ACWI
- Voorziening pensioenverplichting eigen risico
- Ontwikkeling rentetermijnstructuur
- Ontwikkeling 10-jaars rente Nederland
- Ontwikkeling feitelijke en beleidsdekkingsgraad
- Beleggingsresultaat t.o.v. gemiddeld resultaat over voortschrijdende periode van 5 jaar

Afhankelijk van de noodzakelijke bijdrage aan een goede resultaat- en risicobeoordeling zullen er aanvullende gegevens op de maandrapportage worden meegenomen.

Op kwartaalbasis wordt door de beleggingscommissie aan het bestuur gerapporteerd:

- Beleggingskwartaalstaten t.b.v. DNB
- VEV berekening
- Duration van de matchingportefeuille
- Duration voorziening pensioenverplichting eigen risico
- Evaluatie van een duration gap (i.e. renteafdekking < 95%)

Evaluatie beleggingsresultaat

Erkende dat het behaalde beleggingsresultaat kan afwijken van de in hoofdstuk 2 geformuleerde rendementsdoelstelling over een zekere meetperiode, wordt de basis voor een beoordeling van het beleggingsresultaat bepaald door de algemene trend en de mate van consistentie van het resultaat in vergelijking met dat van de in tabel 1 vermelde normportefeuille en met de daarvoor in aanmerking komende marktindices (customized benchmark).

Primair wordt het beleggingsresultaat beoordeeld op basis van het gemiddelde resultaat over een voortschrijdende periode van 5 jaar en de afwijking t.o.v. de gedefinieerde risicohouding

De performance van de totale effectenportefeuille zal worden beoordeeld op basis van een weging van de benchmarks voor de matching- en de rendementsportefeuille. Op basis van de afgelopen 5 jaar is de verdeling 50-60% matchingportefeuille en 40-50% rendementsportefeuille.

Bij de evaluatie van het beleggingsresultaat wordt zeker meegenomen dat het strategisch beleggingsbeleid van de stichting primair gericht is op het voor 95%, met een bandbreedte van 5%, matchen van de uitkeringsstromen met de opbrengsten vanuit de portefeuille van vastrentende waarden

Per 1 januari van ieder jaar zal op basis van de actuele situatie de weging van de benchmarks worden herijkt voor beoordeling van de performance van het komende jaar.

Voor de matchingportefeuille geldt als benchmark de “EFFAS index Nederlandse staatsleningen met een looptijd van 5 jaar of langer” en voor de rendementsportefeuille wordt de MSCI ACWI Euro gehanteerd.

Daarnaast wordt het beleggingsresultaat eveneens op maandelijkse periode beoordeeld middels de maandrapportage met hierboven beschreven gegevens.

Bijstelling beleid

Het beleggingsbeleid kan op voorstel van de beleggingscommissie en na goedkeuring door het bestuur worden bijgesteld indien de wens daartoe bestaat.

Een dergelijke bijstelling kan worden veroorzaakt door:

1. Een fundamentele verandering in de door het fonds gehanteerde statuten en/of reglementen en/of wijziging risicohouding;
2. Een belangrijke herziening van de verwachte lange termijn rendement- en/ of risicoeigenschappen van één of meer vermogenstitels, afhankelijk van economische, politieke en/ of institutionele factoren, resulterend in de wens van het bestuur om de normverdeling tussen vastrentende waarden en zakelijke waarden te wijzigen;
3. Tekortkomingen van dit beleid die openbaar worden bij de implementatie van het beleid of de aanpassing daarvan die door de beleggingsadviseur of actuariële adviseur worden geconstateerd.

6.4. Wijze waarop bij de reservering, het premiebeleid en het beleggingsbeleid is rekening gehouden met de voorwaardelijke indexering

Eenmaal toegekende toeslagen zijn in de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen. Voor mogelijk toekomstige indexatie wordt niet apart gereserveerd.

In de vaststelling van de kostendeekkende premie wordt geen rekening gehouden met het verlenen van waardevastheidtoeslagen in de toekomst.

Het beleggingsbeleid wordt zeer prudent gevoerd. In de matching van de vastrentende portefeuille wordt rekening gehouden met de voorwaardelijke indexering.

6.5. Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid is van toepassing op de opgebouwde pensioenrechten van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in de levensjarenregeling en op de opgebouwde pensioenrechten van actieve en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden in de middelloonregeling; zie ook hoofdstuk 4.

De toekenning van een toeslagverhoging is mede afhankelijk van de feitelijke dekkingsgraad volgens onderstaande tabel.

Solvabiliteit	toekenning toeslag
dekkingsgraad < VEV	Nihil
VEV =< dekkingsgraad < PW 129	pro rata
PW 129 =< dekkingsgraad	Volledig

N.B. Met PW 129 wordt bedoeld de reële pensioenverplichting (i.e. nominale pensioenverplichting inclusief levenslange indexatie gedeeld door de nominale pensioenverplichting) en dat is gelijk aan de kritische dekkingsgraad in het crisisplan.

Bij een feitelijke dekkingsgraad boven de PW 129 worden ook toeslagen toegekend over de afgelopen 10 jaar die eventueel zijn gemist, indien en voor zover de feitelijke dekkingsgraad na toekenning boven deze grens blijft.

Bij het toekennen van de toeslag dient ook vastgesteld te worden dat deze toekomstbestendig is conform de wettelijke vereisten die daaraan gesteld worden. Dit houdt in dat de contante waarde van de in het jaar toe te kennen toeslag beschikbaar moet zijn in het vrije vermogen en dit ten opzichte van de beleidsdekkingsgraad.

Het bestuur is bevoegd hiervan in negatieve zin af te wijken in zwaarwegende omstandigheden zoals tekortschietende rendementen gedurende een reeks van jaren. In zo'n geval van onvolledige indexatie zal de werkgever geen beroep kunnen doen op (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

6.6. Actuariële factoren voor afkoop pensioenrechten, voor vervroeging, uitstel en uitruil van pensioenrechten en voor variabilisering van de pensioenuitkering

Afkoop van kleine pensioenrechten is mogelijk tot de hiervoor geldende wettelijke grens. Voor de mogelijkheid van omzetting van pensioenen wordt verwezen naar hoofdstuk 4. De stichting hanteert in deze gevallen de volgende actuariële grondslagen:

- De AG prognosetafel 2020;
- De door het fonds gehanteerde ervaringssterfte is gelijk aan de meest recente publicatie van het verbond van verzekeraars uit 2010;
- Voor wezenpensioen wordt uitgegaan van een gemiddelde eindleeftijd van 22½ jaar en er wordt geen rekening gehouden met sterfte of voortijdige beëindiging.
- De rekenrente is de DNB RTS per ultimo van het voorgaande boekjaar
- Voor het latente partnerpensioen wordt uitgegaan van het onbepaalde partnersysteem met een partnerfrequentie van 100% tot pensionering. De koopsom voor het partnerpensioen wordt vervolgens vermenigvuldigd met 90%.
- Voor de levensjarenregeling gelden voor mannen en vrouwen verschillende pensioenregelingen en pensioensoorten. Voor de middelloonregeling wordt uitgegaan van een verhouding van 80% mannelijke en 20% vrouwelijke deelnemers. Ingeval van dezelfde pensioensoorten zijn voor mannen en vrouwen de afkoopfactoren gelijk.
- Er wordt geen rekening gehouden met kostenopslagen.

7. Financiële sturingsmiddelen

De financiële sturingsmiddelen kunnen als volgt worden onderverdeeld.

7.1. Premiebeleid

Ten opzichte van de omvang van de beleggingen kan zo goed als geen sturing plaats vinden door middel van pensioenpremies.

De kostendekkende premie is minder dan 1% van de beleggingsportefeuille.

7.2. Beleggingsbeleid

De stichting kan in overleg treden met de beleggingsadviseur over het strategisch beleggingsbeleid. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid blijft bij het bestuur. Door de eisen gesteld vanuit de prudent person regel aan de verhandelbaarheid van de rendementsportefeuille is een snelle bijsturing mogelijk.

7.3. Korting van opgebouwde aanspraken

Bij het ontoereikend worden van de inkomsten kunnen toekomstige indexaties worden beperkt. In principe worden de indexaties betaald uit het eigen vermogen van de stichting.

Bij het ontoereikend worden van de inkomsten en bezittingen van de stichting om de reglementaire verplichtingen na te komen, kunnen de statuten en de reglementen door het bestuur worden gewijzigd indien toepassing wordt gegeven aan het bepaalde van artikel 134 van de Pensioenwet.

Indien en voor zover bij een wijziging de belangen der deelnemers, pensioengerechtigden of uitkeringsgerechtigden en overige belanghebbenden rechtstreeks zijn betrokken, zal de wijziging geschieden zonder aantasting van over reeds door de deelnemers vervulde dienstjaren gefinancierde pensioenaanspraken of rechten tenzij en voor zover de middelen van de stichting zulks, op grond van een berekening door de actuaris, niet toelaten, in welk geval tot een evenredige vermindering der pensioenaanspraken of rechten zal worden overgegaan.

8. Risicomanagement

De aard van een pensioenfonds veronderstelt blootstelling aan diverse risico's. Adequate beheersing van risico's en inzicht in de samenhang tussen strategie, de materiële risico's en de mogelijke consequenties hiervan is daarom belangrijk. Dit past binnen de normen van goed bestuur. De Pensioenwet benoemt in artikel 143 expliciet een beheerste en integere bedrijfsvoering als norm. Het Besluit financieel toetsingskader (FTK) werkt dit verder uit. Daarnaast is in de Pensioenwet de verplichting opgenomen minimaal driejaarlijks een eigenrisicobeoordeling (ERB) uit te voeren.

In het integraal risicomanagement (IRM)-beleidsdocument is beschreven op welke wijze de stichting invulling geeft aan het opstellen van de strategie, het identificeren van risico's en het beleid voor risicobeheersing, alsook de eigenrisicobeoordeling.

Het fundament voor de visie van de stichting op risicomanagement wordt gevormd door de zogenoemde 'risico overtuigingen'.

- Risicomanagement is geen op zichzelf staand proces, maar is verweven in alle primaire bedrijfsvoeringsprocessen van de stichting. Daarom staat risicomanagement centraal in het besturen en managen van het fonds. Risicomanagement is dan ook een onderwerp waarbij niet alleen het bestuur betrokken is, maar dat heel de stichting aangaat. Doordat risicomanagement is geïntegreerd in de gehele organisatie en breed wordt gedragen, kunnen risico's tijdig worden geïdentificeerd en gemitigeerd.
- Er is sprake van integraal risicomanagement. De stichting beschouwt risico's in samenhang. Zo worden financiële risico's zo veel als mogelijk en zinvol integraal op balansniveau beschouwd. En bij beleggingsbeslissingen worden niet enkel financiële risico's beschouwd maar wegen ook niet-financiële risico's zoals uitvoering en monitoring mee.
Risicomanagement wordt zowel proactief als reactief uitgevoerd
- De stichting mitigeert risico's zowel reactief, op het moment dat een risico zich aandient, als proactief op specifieke thema's. Hierdoor kunnen risico's tijdig en adequaat worden gemitigeerd.
- De risicokaders en bijbehorende maatregelen worden vooraf opgesteld, waaronder wat de bijbehorende acties dienen te zijn op het moment dat onacceptabele risico's zich voordoen.
Het betreft de objectief waar te nemen financiële en niet-financiële risico's, maar ook de risico's m.b.t. de wijze waarop de beslissers risico en onzekerheid subjectief waarnemen en zelfs beïnvloeden.

8.1 Vaststelling en beheersing risico's

De stichting vindt het belangrijk om adequaat in te spelen op ontwikkelingen en bewust te zijn van de daarmee samenhangende risico's. Het betreft risico's die de doelstellingen en het beleid van het fonds kunnen bedreigen.

In het kader van een integere en beheerste bedrijfsvoering is het van belang de risico's integraal en in samenhang te bezien. De strategische risicoanalyse van het bestuur vormt de

basis voor het integrale risicomanagement van de stichting. Hierin zijn de belangrijkste risico's voor het pensioenfonds geïdentificeerd en beheersmaatregelen benoemd binnen de risicosoorten financieel en niet-financieel. Operationele, strategische en integriteitsrisico's maken onderdeel uit van de laatste groep.

De opzet wordt jaarlijks geactualiseerd en maakt onderdeel uit van de beleidscyclus integraal risicomanagement, die bestaat uit:

- Beleid: vaststellen strategie (minimaal driejaarlijks), doelstellingen en jaarplan;
- Risicoanalyse: Identificeren en analyseren risico's;
- Monitoren: Rapporteren d.m.v. risicorapportage;
- Managen: Evaluatie en herijking van strategische risico's.

8.2 Governance en organisatie risicomanagement

De stichting streeft naar een risicobewuste cultuur binnen het fonds. Daarom wordt risicomanagement regelmatig geagendeerd op de bestuurlijke agenda. Het doel is te komen tot een continu risicomanagementproces dat op alle niveaus van het fonds is terug te vinden. Daarbij maakt de stichting gebruik van het systeem van drie (spreekwoordelijke) verdedigingslijnen. Het fonds heeft ervoor gekozen om de functies van zowel sleutelhouder als vervuller uit te besteden, omdat de technische expertise, capaciteit en onafhankelijkheid daartoe binnen het fonds niet afdoende aanwezig is. De stichting heeft er hierbij, gezien de omvang van het fonds, voor gekozen het houderschap en vervullen van de werkzaamheden voor elke van de sleutelfuncties bij één-en-dezelfde persoon neer te leggen.

De stichting kent als uitgangspunt dat risicomanagement integraal onderdeel uitmaakt van de uitvoering van het strategische beleid en dat de financiële en niet financiële risico's hiermee worden ondervangen. Via reguliere rapportages op het vlak van pensioen- en vermogensbeheer doet de stichting verslag. De (ontwikkelingen op het gebied van) risico's, sturingsmiddelen en beheersingsmaatregelen zijn geïntegreerd in deze rapporten.

Het bestuur coördineert de beleidscyclus en stelt jaarlijks een risico jaarplan vast. De stichting maakt gebruik van de 'bruto risico – mitigerende maatregelen – netto risico' procedure. Het bestuur kan een netto risico accepteren indien deze binnen de risicobereidheid valt. Is dat niet het geval dan dient het bestuur aanvullende (beheers)acties te bepalen die ervoor zorgen dat het netto risico wel binnen de risicobereidheid valt, of uit te leggen waarom de overschrijding (tijdelijk) acceptabel is.

8.3 Risicoanalyse en beheersmaatregelen

Bij de risicoanalyse brengt het fonds alle risico's in kaart en weegt het de risico's die geïdentificeerd zijn. De risicoanalyse heeft als doel om inzicht te krijgen in de risico's, de risicobereidheid per risico te herijken en de risicostrategie te bepalen. De risicoanalyse wordt uitgevoerd met behulp van een planning & control cyclus.

Het bestuur heeft besloten alleen niet-financiële risico's te accepteren die een lage netto score hebben. Dit heeft als achtergrond dat het fonds streeft naar een beheerste en integere bedrijfsvoering en hierbij de risico's laag wil houden. De niet-financiële risico's hebben over het algemeen betrekking op de omgeving, de governance, de uitvoering, uitbesteding en

compliance en integriteit. Voor deze risico's wordt, rekening houdend met verantwoorde kosten, gestreefd naar een lage risicobereidheid. Daarbij speelt bij compliance en integriteit dat het fonds het belangrijk vindt volledig te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Bij financiële risico's, met name de beleggingsrisico's, aanvaardt het fonds bewust een risico dat hoger dan laag ligt. De reden hiervoor ligt in de fondsdoelstelling om een waardevast pensioen te realiseren. Hiervoor is het nodig om een bepaalde mate van beleggingsrisico te lopen.

De geïdentificeerde risicocategorieën zijn de volgende:

a) Matching / renterisico

Het risico als gevolg van het niet 'gematcht' zijn van activa en passiva (inclusief off-balance posten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rente typische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil (inflatie).

b) Marktrisico

Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels-)portefeuille. Voor pensioenfondsen en verzekeraars geldt dat het marktrisico alleen betrekking heeft op de niet-rentedragende activa. Facetten zijn:

- Prijsvolatiliteit
Dit betreft het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.
- Marktliquiditeit
Het risico dat aanwezige activa onvoldoende tijdig dan wel niet tegen acceptabele prijzen kunnen worden omgezet in liquide middelen. Dit betreft een risico voor het pensioenfonds op het moment van waardeoverdracht of pensionering.
- Valutabewegingen
Het risico dat door fluctuaties van valuta de waarderingen van de beleggingen kunnen fluctueren en daarmee de dekkingsgraad negatief beïnvloeden.
- Concentratie en correlatie
Het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille. Ook voor dit risico geldt dat dit voor rekening van het pensioenfonds is.
- Actief-beheerrisico
Het risico dat door actief beheer het rendement negatief kan afwijken van de benchmark, hetgeen een negatief effect op de waardeontwikkeling van de beleggingen kan hebben.

c) Kredietrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder de premietoezegging door de werkgever, verstrekte kredieten, leningen,

vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt al dan niet als gevolg van het aan beperkingen onderhevig zijn van buitenlandse betalingen. Facetten zijn:

- Niet nakomen van verplichtingen
- Het risico dat partijen waaraan kredietfaciliteiten ter beschikking zijn gesteld (of waarbij schuld papier belegd is) hun verplichtingen niet of niet volledig nakomen.
- De werkgever is in deze onzekere pensioentijden ook een tegenpartijrisico voor het pensioenfonds. In de uitvoeringsovereenkomst staat dat de werkgever een extra premie betaalt als het fonds in een situatie van een dekkingstekort komt of dreigt te komen. Het is echter de vraag of de werkgever in staat is of bereid is de (extra) premie te betalen als de werkgever zelf in conjunctureel zwaar weer verkeert. Bovendien heeft een uitvoeringsovereenkomst een looptijd die korter is dan de looptijd van de verplichtingen van het pensioenfonds richting haar deelnemers.
- Concentratie en correlatie
- Het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een aanzienlijk effect heeft op de waarde van de kredietportefeuille.

d) Verzekeringstechnisch risico

Het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van de pensioenregeling van Calpam B.V. Hieronder vallen de volgende risico's:

- Sterfte
- Het risico dat verliezen optreden als gevolg van verschillen tussen de werkelijke sterfte en de veronderstelde sterfte/ontwikkelingen in de sterfteverwachtingen. Mochten er hiertussen verschillen ontstaan dan resulteert dat in een wijziging van het verwachte aan te kopen pensioen op het moment van pensioneren. Voor het pensioenfonds speelt hierbij ook een zeker reputatierisico. We praten hier over "zuivere" risico's (dus: geen onzekerheid) die met hulp van actuariële rekenkunde te becijferen zijn. Feitelijk resultaat is dan dat er uitkeringsjaren aan pensioenen beloofd is aan deelnemers waarvoor nooit is gespaard.
- Arbeidsongeschiktheid
- Het risico dat verliezen optreden als gevolg van verschillen tussen de werkelijke en de veronderstelde arbeidsongeschiktheid/veronderstelde ontwikkeling in de verwachtingen op het gebied van arbeidsongeschiktheid.

e) Omgevingsrisico

Het risico van buiten het fonds komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Facetten zijn:

- Afhankelijkheid
- Het bestuur is afhankelijk van de vermogensbeheerder, zijnde de beleggers van de pensioenregeling, en van Phenox consultants als administrateur van de pensioenadministratie. Gevolgen in de markt van de huidige pensioencrisis zijn moeilijk door het bestuur in eigen hand te houden. Hiervan is de creditrating die een

vermogensbeheerder heeft, en de daarmee gepaard gaande eisen van DNB, een belangrijk voorbeeld. Daarnaast is het ook mogelijk dat de werkgever van de pensioenregeling meer invloed wenst uit te oefenen. Ook voor deze partij is het van groot belang dat voldoende communicatie en overleg plaatsvindt, waarbij te allen tijde duidelijkheid bestaat over de verdeling van de verantwoordelijkheden.

- Draagvlak
- Het risico dat het draagvlak voor het pensioenfonds afneemt als gevolg van grote wijzigingen in het verzekerdbestand (groei of krimp van de werkgever).
- Reputatie
- De huidige crisis en berichtgeving over pensioenfonds/verzekeraars kan negatieve gevolgen hebben voor het vertrouwen dat de deelnemers hebben ten aanzien van hun pensioenuitvoerder. Het is verstandig deelnemers hierover tijdig en zorgvuldig te informeren.

f) Operationeel risico

Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. Dit betreft diverse uiteenlopende risico's, waarbij voornamelijk gedacht kan worden aan:

- Administratie
- Risico's met betrekking tot verwerking van transacties en data, het doorberekenen van premies en de uitvoering van het betalingsproces, personeelsrisico's en fraudegevoeligheid. Deze risico's liggen vooral bij de administrateur van Calpam B.V. en Phenox in haar ondersteuning daarbij.
- Bestuurssecretariaat
- Risico dat de persoonsgebonden kennis van functionarissen dermate groot is waardoor kwetsbaarheid in de continuïteit kan ontstaan.
- Loonadministrateur
- Eveneens bij kleinere pensioenfonds is de bij de werkgever of bij het pensioenfonds verzorgde deelnemersadministratie vaak een operationeel risico.
- Informatie
- Dit betreft het risico samenhangend met de vraag hoe cruciaal juiste, tijdige en volledige informatievoorziening is voor het adequaat sturen en beheersen van de activiteit en ter ondersteuning van adequate managementbeslissingen. Voor het pensioenfondsbestuur is het van groot belang dat er sprake is van een gedegen kennis alsook informatievoorziening voor het nemen van beslissingen. Het is aan het bestuur na te gaan of zij vindt dat zij met de huidige kennis en informatievoorziening hun taken goed kunnen uitvoeren.
- Kosten
- Het risico dat actuele of toekomstige kostenontwikkelingen onvoldoende gefinancierd kunnen worden uit toekomstige premies, tarieven en/of andere activiteiten. Het bestuur moet onderkennen of de verwachte jaarlijkse kosten van het pensioenfonds kunnen worden gedekt uit de kostenopslag in de premie, eventueel vermeerderd met extra dekking (bijvoorbeeld: een jaarlijkse bijdrage van de werkgever voor uitvoeringskosten, vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst).

- Een nieuw aandachtspunt is de categorie van “niet out of pocketkosten” van het fonds. Dikwijls draagt de werkgever deze kosten, zoals de tijd van actieve deelnemers voor pensioenfondsactiviteiten, administratiekosten en huisvestingskosten. Het is raadzaam om deze kosten te kennen (bruto kosten), eventueel gecorrigeerd voor de kosten die de werkgever krijgt bij afwezigheid van een eigen pensioenuitvoerder (netto kosten).

g) Uitbestedingsrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Het uitbestedingsrisico mag zich verheugen in een groeiende belangstelling. Naar verwachting zal DNB haar toezicht op de uitbesteding verder intensiveren. Facetten zijn:

- Continuïteit van bedrijfsvoering
- Het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering van het pensioenfonds (of van de werkgever bij bepaalde administratieve taken) in gevaar komt als gevolg van ontoereikende financiële soliditeit van de tegenpartij, contractbreuk of het beëindigen van de activiteiten door de tegenpartij. Het bestuur dient zich bewust te zijn van de risico's die het pensioenfonds loopt als ofwel de werkgever, ofwel de vermogensbeheerder niet meer voldoende solvabel zijn. Ook is het van belang dat het bestuur een inschatting van de risico's maakt en waar nodig, zich eventueel verzekert tegen ongewenste risico's.
- Integriteit
- Het risico dat de reputatie of de financiële positie van het fonds wordt geschaad als gevolg van het niet integer zijn van de bedrijfsvoering van de partij waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Hieronder valt het risico van het ongewenst omgaan met vertrouwelijke gegevens door de tegenpartij.
- Kwaliteit van de dienstverlening
- Het risico dat de door de externe partij geleverde kwaliteit van de werkzaamheden niet in overeenstemming is met de door het fonds gewenste dan wel aan belanghebbenden toegezegd kwaliteitsniveau.

h) IT-risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Bij dit risico moet voornamelijk worden gedacht aan:

- Continuïteit van bedrijfsvoering
- Het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering van het pensioenfonds (of van de werkgever bij bepaalde administratieve taken) in gevaar komt als gevolg van tekortkomingen in de IT ondersteuning/structuur
- Integriteit
- Het risico dat als gevolg van tekortkomingen in de IT ondersteuning/structuur de integriteit van data en informatievoorziening onvoldoende gewaarborgd is.
- Vertrouwelijkheid
Het risico dat als gevolg van tekortkomingen in de IT ondersteuning/structuur de vertrouwelijkheid van data en informatievoorziening onvoldoende gewaarborgd is.
- Kwaliteit van de dienstverlening

- Het risico dat de door de externe partij geleverde kwaliteit van de werkzaamheden niet in overeenstemming is met de door het fonds gewenste dan wel aan belanghebbenden toegezegde kwaliteitsniveau.

i) Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van het fonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen.

De belangrijkste elementen van dit risico zijn: benadeling van derden, handelen met voorwetenschap, witwassen, terrorismefinanciering en onoorbaar handelen. Ook is het zaak dat het bestuur goed op de hoogte is van voor het bestuur aanvaardbaar geachte beleggingsprincipes van de vermogensbeheerder, waaronder het stemgedrag bij ondernemingen waarin zij posities heeft.

Een lastig aspect van het integriteitsrisico is het reputatierisico. In toenemende mate kan reputatie in zeer korte tijd ter discussie komen, als de 'buitenwacht' conclusies trekt uit (gepercipieerde) gedragingen van bestuurders die een inbreuk (lijken te) zijn op verstandige en transparante fondsbesturing.

j) Juridisch risico

Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. Onderdelen van dit risico betreffen:

- Veranderingen in wet- en regelgeving
- Het risico dat de werkwijze van het fonds (waaronder processen, producten, fiscale constructies) wordt beïnvloed dan wel niet meer houdbaar is als gevolg van veranderingen in wet- en regelgeving (Europees, (inter)nationaal toezicht).
- Naleving
- Het risico als gevolg van het niet voldoen van het beleid en/of de bedrijfsvoering van het fonds aan wet- en regelgeving, evenals het eigen voorgeschreven beleidskader, processen en procedures van het fonds.
- Aansprakelijkheid
- Het risico dat het fonds door een rechter aansprakelijk wordt gesteld voor de (materiële of immateriële) schade van derden, onder andere als gevolg van het niet nakomen (dan wel niet in rechte houdbaar zijn) van contractvoorwaarden. Hierbij speelt of de bestuurders van het pensioenfonds een aansprakelijkheidsverzekering hebben. Indien dit het geval is dan kan dit risico gereduceerd worden. Hierbij is wel relevant wat de dekkingvoorwaarden zijn van de polis.
- Afdwingbaarheid contracten
- Het risico dat verplichtingen van derden tegenover het fonds, of van het fonds tegenover derden, voortvloeiend uit contracten, niet of onvoldoende kunnen worden afgedwongen.

k) Strategisch risico

Het risico dat als gevolg van kwetsbaarheden op financieel, organisatorisch en bestuurlijk vlak het fonds naar de toekomst toe niet meer in voldoende mate in staat is haar missie, visie, strategie en doelstellingen te realiseren.

DNB heeft op de genoemde vlakken algemene indicatoren opgesteld die kunnen duiden op mogelijke kwetsbaarheden. Deze indicatoren zijn:

- Financieel
  - kosten per deelnemer, toereikende kostenvoorziening, verhouding kosten en technische voorzieningen;
  - mate waarin de premie als stuurmiddel functioneert;
  - aantal pensioengerechtigden in technische voorzieningen;
  - afname aantal (actieve) deelnemers;
  - bestaande indexatieachterstand en doorgevoerde kortingen;
  - achterblijvend beleggingsrendement;
  - toekomstverwachting op basis van de haalbaarheidstoets.
- Organisatorisch
  - omvang en samenstelling deelnemersbestand;
  - complexiteit regelingen (bijvoorbeeld veel overgangsbepalingen);
  - aantal juridische procedures waarin het fonds is verwickeld;
  - geen heldere visie, missie en visie van het bestuur;
  - economische ontwikkelingen in de sector waarin aangesloten werkgever(s) actief is/zijn;
  - kwaliteit en complexiteit van de IT-systemen of administratiesystemen.
- Bestuurlijk
  - aantal langdurige openstaande vacatures binnen bestuur en overige fondsorganen;
  - geschiktheid bestuur (deskundigheid, vaardigheden, professioneel gedrag);
  - kennisconcentratie binnen het bestuur en overige fondsorganen;
  - taakafbakening bestuur en pensioenbureau;
  - samenstelling bestuur (diversiteit), zittingsduur, veel bestuurswijzigingen.

Het overzicht van indicatoren geeft een inzicht in mogelijke kwetsbaarheden of ontwikkelingen die tot kwetsbaarheden kunnen leiden. De daadwerkelijke kwetsbaarheden zijn geheel afhankelijk van de situatie en ontwikkelingen bij het fonds. Het fonds zal op periodieke basis de strategische risico's, waaronder de toekomstbestendigheid van het fonds, in kaart brengen en meenemen bij de beleidsbepaling.

Het fonds heeft ervoor gekozen om de monitoring en de borging van de beheersmaatregelen zo eenvoudig en transparant mogelijk te houden. Dit vormt integraal onderdeel van de bestuursvergadering en actielijst.

8.4 Monitoring

Gedurende het jaar wordt de werking van het risicobeheer gemonitord door middel van een risicorapportage (dashboard). Hiermee wordt inzicht verkregen in de actuele stand van zaken aangaande de geïdentificeerde risico's.

Op basis van de resultaten van de risicoanalyse worden waar nodig aanvullende beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit is doorgaans het geval als de score van het netto risico hoger is dan de risicobereidheid, tenzij het bestuur er doelbewust en met redenen omkleedt voor kiest deze overschrijding (tijdelijk) te accepteren.

De uitkomst van de controle is een rapportage van de effectiviteit van de bestaande beheersmaatregelen en eventuele aanbevelingen. Deze rapportage wordt voorgelegd aan de bestuursleden met aandachtsgebied risicomanagement en zal worden beoordeeld door de sleutelfunctiehouder risicobeheer waarna de rapportage geïntegreerd zal worden ingebracht in de vergadering van het bestuur van de stichting.

8.5 Managen

Managen van risico's draait niet om het uitsluiten van alle mogelijke risico's, maar om het vinden van een balans tussen kansen benutten (bewust risico's nemen) en bewust risico's verminderen, vermijden of overdragen. Dit met als doel om in control te zijn en waar nodig handelen om dit bereiken. Het fonds werkt hiertoe in de praktijk met de volgende procedures en rapportages:

Elk voorstel tot een materiële beleidswijziging, dat in een vergadering van het bestuur wordt behandeld, wordt vooraf voorzien van een voorlegger met risicoparagraaf.

Voor een aantal materiële beleidsbeslissingen, zoals het beleggingsplan, besluiten met betrekking tot de indexatie en de premie, aanpassingen in de governance van het fonds, stelt de sleutelfunctiehouder risicobeheer een risico-opinie op, die wordt meegenomen bij de besluitvorming. In de risico-opinie wordt het oordeel van de sleutelfunctiehouder uitgebreider verwoord dan in de risicoparagraaf.

De houders van de risicobeheer-, interne audit- en actuariële functie rapporteren minimaal één keer per jaar de materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur en de visitatiecommissie.

Incidenten, die zich gedurende het jaar voordoen worden opgenomen in het incidentenregister. Deze kunnen resulteren in aanpassing van het beleid.

Ieder kwartaal wordt het risicodashboard in het bestuur behandeld, waarbij er aandacht is voor nieuwe ontwikkelingen en overschrijdingen. Hetgeen kan leiden tot aanpassing van het beleid.

Jaarlijks zal de werking van integraal risicomanagement bij het fonds worden geëvalueerd. Indien een houder van een sleutelfunctie op enig moment constateert dat er sprake is van een substantieel risico of een significante inbreuk (als bedoeld in artikel 143a lid 3 van de Pensioenwet), dan rapporteert de betreffende houder dit onverwijld aan het bestuur en de visitatiecommissie, met een mogelijkheid tot escalatie naar DNB

8.6 Beleid eigenrisicobeoordeling (ERB)

De ERB heeft tot doel om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie van het fonds, de materiële risico's die het fonds kunnen bedreigen en de mogelijke consequenties van die risico's voor de financiële positie van het fonds en de pensioenrechten c.q. -aanspraken van pensioengerechtigden en (gewezen) deelnemers.

De ERB is een proces dat uitmondt in een rapportage dat een beschrijving geeft van (het risicoprofiel van) het pensioenfonds en de impact en beoordeling van de onderzochte scenario's. Het wettelijk kader voor de ERB is artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het bestuur gebruikt de uitkomsten van de ERB bij de (strategische) besluitvorming. Hiertoe wordt bij strategische beslissingen in voorleggers en notulen bij bestuursbesluiten en bestuurlijke evaluaties expliciet aandacht besteed aan de relatie met de risicobereidheid van het fonds en de resultaten van de ERB. Een nadere beschrijving van de wijze waarop dit plaatsvindt wordt opgenomen in de ERB-rapportage.

Frequentie van uitvoering

De ERB zal minimaal eens in de 3 jaar worden uitgevoerd en opgesteld, tenzij er sprake is van een strategische risicotrigger. Dan zal het fonds eerder een ERB uitvoeren. In het kader van efficiëntie wordt de ERB indien mogelijk uitgevoerd in samenhang met de (veelal driejaarlijkse) ALM-studie.

Het bestuur kan besluiten tot eerdere uitvoering van de ERB. De aanleiding voor een eerdere uitvoering van de ERB kan zijn een voorgenomen strategisch bestuursbesluit en/of een (externe) ontwikkeling die impact heeft c.q. kan hebben op het risicoprofiel van het fonds. Zowel het bestuur als de sleutelfunctiehouder risicobeheer kunnen voorstellen een ERB uit te voeren. Mogelijke 'triggers' aanleidingen zijn de volgende:

Een significante wijziging van de strategie;

- Een voorgenomen wijziging van uitbestedingspartij die een (mogelijk) significante wijziging van het risicoprofiel met zich meebrengt;
- Een voorgenomen significante wijziging van het governance-model (bijvoorbeeld een ander bestuursmodel);
- (Voorgenomen) significante wijziging van het risicoprofiel door een eenmalige risicoverhoging of risicoverlaging;
- De kritische dekkingsgraad wordt overschreden of de kans daarop is (significant) toegenomen;
- Een significante verlaging van de dekkingsgraad sinds de laatste ERB;
- Aansluitend op een aanvangshaalbaarheidstoets;
- Bij een wijziging van het financieel crisisplan;
- Bij een wijziging van de herverzekering.

Het bestuur beslist, in voorkomend geval, op basis van gedegen onderzoek wanneer sprake is van een significante wijziging.

Proces en Governance

Het bestuur besluit over de timing van de uitvoering van de ERB. Ook stelt het bestuur het ERB-beleid vast en evalueert het beleid minimaal eens in de 3 jaar. Bij de evaluatie worden de ervaringen van de eerder uitgevoerde ERB's betrokken, alsmede eventuele adviezen van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

In het ERB-proces staan het basisscenario en het risicoprofiel van het fonds centraal. Het bestuur stelt deze als onderdeel van het ERB-proces vast en bepaalt vervolgens relevante (stress-)scenario's, op basis waarvan een impactanalyse en beoordeling wordt gegeven. Tenslotte bevat de ERB ook een beoordeling van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer en een toelichting op de monitoring van het risicoprofiel.

Onder regie van de sleutelfunctiehouder risicobeheer wordt dit ERB-proces en de uitvoering ervan gecoördineerd.

De sleutelfunctiehouder actuariaat zal door het bestuur en de sleutelfunctiehouder risicobeheer op het actuariële domein worden betrokken bij de ERB.

De sleutelfunctiehouder interne audit toetst achteraf het doorlopen ERB-proces, gegeven het beleid van het fonds.

Als de ERB-rapportage in concept is afgerond wordt deze door het bestuur besproken en indien akkoord bevonden, goedgekeurd door het bestuur.

Na goedkeuring door het bestuur, wordt de ERB-rapportage binnen twee weken toegestuurd aan DNB.

Minimale inhoud van de ERB-rapportage

De ERB-rapportage dient een zelfstandig leesbaar document te zijn. De hoofdstukken van de ERB-rapportage zijn op hoofdlijnen als volgt:

Inleiding

Managementsamenvatting

Hoofdstuk 1: Missie, visie, strategie, doelstellingen

Hoofdstuk 2: Risicoprofiel

Hoofdstuk 3: Het uitgewerkte basisscenario

Hoofdstuk 4: De bepaling van stress-scenario's

Hoofdstuk 5: Impactanalyse

Hoofdstuk 6: Beoordeling van de impact en bepalen van conclusies/acties

Hoofdstuk 7: Beoordeling van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer

Hoofdstuk 8: Monitoring van het risicoprofiel

Bijlage: Logboek

Bijlage: Compliance verklaring

Onderdeel van de ERB-rapportage is een compliance verklaring waarin wordt opgenomen op welke manier in de ERB invulling is gegeven aan de ERB vereisten, voortkomend uit de regelgeving (art. 18b Besluit FTK).

9. Communicatiebeleid

Communicatie is de hoeksteen voor het overbrengen van informatie en daarmee is de juiste wijze van communicatie een continu aandachtspunt van het bestuur. Het bestuur streeft naar een optimale kwaliteit, zorgvuldigheid en openheid voor wat betreft de uitvoering van de pensioenregeling. In verband hiermee dient het fonds te zorgen voor een adequaat communicatiebeleid.

Om de aandacht voor wijze van communiceren en overbrengen van informatie te vertalen in overdraagbaar beleid heeft het fonds dit communicatiebeleid opgesteld. Bij het opstellen is rekening gehouden met de communicatie-eisen zoals die zijn neergelegd in de pensioenwet- en regelgeving. Tevens zijn de missie, visie en strategie het uitgangspunt (zie onderdeel 2). Dit beleid is erop gericht om de belanghebbenden per doelgroep op volledige, transparante en begrijpelijke wijze voor te lichten. Deze voorlichting behelst met name gericht te informeren over de pensioen- en andere regelingen die het fonds uitvoert, de pensioenresultaten, de (financiële) gang van zaken bij het fonds en over alle relevante veranderingen die daarmee te maken hebben.

Het fonds maakt, op basis van communicatienoden en vereisten, in haar communicatie dan ook onderscheid in verschillen doelgroepen, te weten:

- De werkgever
- Actieve deelnemers
- Gewezen deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Toezichthouders (intern en extern)
- Overige media (bijv. vak- en nieuwsbladen, (vak)websites)

Vanuit de uitgangspunten en doelgroepen heeft het bestuur ambities geformuleerd welke via een strategie omgezet zijn in een plan van aanpak en voorstel voor planningscyclus. Jaarlijks stelt het bestuur een communicatieplan voor het komende jaar vast.

9.1 Ambities

Op basis van de uitgangspunten en stakeholderanalyse heeft het fonds de volgende ambities op communicatiegebied gedefinieerd:

- Informatie beschikbaar stellen: het *tijdig* beschikbaar stellen van *begrijpelijke* informatie, wezenlijke ontwikkelingen en het *melden* van onverwachte resultaten, voor belanghebbenden, waarbij tenminste wordt voldaan aan de uitgangspunten op grond van de wet- en regelgeving;
- Pensioenbewustwording: de deelnemer, zowel voor zichzelf als in het algemeen, *bewustwording brengen* inzake de pensioenregeling waaraan hij/zij deelneemt (inclusief de relevante veranderingen) en *bewust maken* van het belang van het pensioen, waarbij een houding wordt gecreëerd dat de deelnemer beseft dat pensioen een waardevolle arbeidsvoorwaarde is. Het is mogelijk hierbij kennis en inzicht geven vanuit een breder pensioenlandschap (bijv. indien de waarde overgedragen zal

worden). Bezien vanuit fondsomvang en deelnemersverdeling (2/3^e gepensioneerd) is het echter geen ambitie om de deelnemer te activeren;

- Persoonlijke informatie: elke belanghebbende krijgt *informatie die aansluit* op de informatiebehoefte en kenmerken van de belanghebbende;
- Pensioeninzicht: de belanghebbende *voldoende inzicht verschaffen* in de betrokken regeling om te weten waar en wanneer hij/zij zelf actie dient te ondernemen. Alsmede wat de gevolgen zijn van *belangrijke gebeurtenissen* voor het pensioen en welke keuzes hij/zij kan maken;
- Vertrouwen: de belanghebbende het *vertrouwen geven* in de pensioenregeling en de *goede uitvoering* daarvan door het fonds.

9.2 Doelstellingen

Op basis van deze ambities heeft het fonds de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. De pensioencommunicatie voldoet aan vereisten vanuit de Wet pensioencommunicatie. Ontwikkelingen hierin worden opgevolgd.
2. Pensioencommunicatie richt zich daarnaast op de life events van de belanghebbende en voldoet zoveel mogelijk aan de volgende randvoorwaarden.
  - a. De doelgroep weet de juiste informatie op het juiste moment te vinden
  - b. Als de informatie gevonden is, begrijpt de doelgroep de informatie voldoende of weet waar vragen gesteld kunnen worden
  - c. De doelgroep krijgt inzicht in zijn handelingsperspectief – het is duidelijk wat hij of zij kan of moet doen.
3. Vergroten van pensioenbewustzijn, vertrouwen in pensioenfondsen en in eigen pensioenregeling
  - a. Doelgroep heeft inzicht in eigen pensioensituatie en pensioenregeling
  - b. Doelgroep is op de hoogte van de invloed van (wettelijke) wijzigingen op de pensioenregeling
  - c. Doelgroep is op de hoogte van de relatieve positie van SCP in ‘pensioenland’ en kan belangrijke kenmerken van SCP-pensioen plaatsen in relatie tot die van andere fondsen.
4. Doelgroep openstellen voor pensioeninformatie:
  - a. Is betrokken bij het thema pensioen
  - b. Ziet urgentie in van een (goed) pensioen
  - c. Kan vaardig met de geboden informatie omgaan
  - d. Beoordeelt pensioeninformatie positief
5. Meten van effectiviteit van de communicatie:
  - a. Door de korte lijnen met het verantwoordingsorgaan, oud-bestuurders en de deelnemers zelf is via direct contact, mail of telefoon sprake van directe feedback door de deelnemers over de ingezette communicatiemiddelen door het bestuur of PUO (uit naam van het bestuur).
  - b. Indien nodig kan ook actief geëncquêteerd worden, zolang dit binnen proportionaliteit past.

9.3 Communicatiemiddelen

Om de doelstellingen uit te kunnen voeren is het nodig om te definiëren welke communicatiemiddelen ter beschikking van het bestuur staan. Op die manier is het makkelijker om te komen tot een concreet plan van aanpak.

De belangrijkste communicatiemiddelen die het fonds inzet om deze doelstellingen te realiseren zijn:

- De website van het fonds
  - Dit is een eenrichting zendmiddel.
  - Geen persoonlijke omgeving (geen inlogomgeving) en doelgroep overstijgend
  - Biedt vooral informatie over de pensioenregelingen, belangrijke gebeurtenissen die een verandering ten aanzien van pensioenen met zich mee kunnen brengen, de organisatie en de financiële situatie van het fonds alsmede belangrijke pensioen gerelateerde ontwikkelingen en bestuursbesluiten;
- Een persoonlijk gesprek met een medewerker van de PUO van het fonds of een bestuurder zelf
  - Dit is een tweerichtings communicatiemiddel
  - Vooral preferent voor precare punten en enige middel bij vergaderingen (fysiek of via digitale middelen zoals Teams)
  - Zeer persoonlijk en interactie-gebonden:
    - Elke deelnemer kan zich in een persoonlijk gesprek met de pensioenuitvoerder van het fonds laten informeren over een specifiek pensioenonderwerp.
    - Een deelnemer of nabestaande kan zich melden per telefoon bij de PUO of een bestuurder wanneer het melding wil maken van een life event (bijv. overlijden of scheiding)
- Schriftelijk (per post en per email)
  - Dit is in eerste instantie een eenrichting zendmiddel, maar kent ook vormen waarbij interactie gevraagd wordt (bijv. het zetten van een handtekening en daarna terugsturen)
  - Preferent voor het vastleggen van beleid, notulen en afspraken.
    - De eerste vorm van communicatie richting interne en externe toezichthouders en medezeggenschapsorganen
  - Geen persoonlijke communicatie, maar generiek. Hierbij is het laatste niveau van 'generiek': een doelgroep. Het komt ook voor dat dit doelgroep overstijgend is. Hierin zijn veelal vaste vormen en frequenties van communicatie:
    - Pensioen 1-2-3: werkgever en SCP verstrekken nieuwe deelnemers Laag 1 van Pensioen 1-2-3 (voorheen startbrief) conform de wettelijke eisen. De werkgever verstrekt de eerste laag samen met het pensioenreglement aan potentiële deelnemers door deze mee te sturen met het arbeidscontract. Op die manier kan een werknemer al voor indiensttreding kennisnemen van de inhoud van de pensioenregeling. Na

indiensttreding meldt de werkgever de nieuwe deelnemer aan bij SCP. De pensioenuitvoerder stuurt de nieuwe deelnemer zo spoedig mogelijk een brief met bevestiging van opname in de regeling en nogmaals Laag 1 van Pensioen 1-2-3. In deze brief wordt verwezen naar de website waar men de eerste, en tweede laag van het Pensioen 1-2-3 kan inzien en de pensioenuitvoerder waar men de eerste, tweede en derde laag van het Pensioen 1-2-3 kan opvragen;

- Het jaarlijkse Uniform Pensioenoverzicht (UPO) waarin per (gewezen) deelnemer een overzicht wordt gegeven van de hoogte van de verworven en in uitzicht gestelde pensioenaanspraken. Het UPO bevat ook informatie over de toeslagverlening en een opgave van de aan het desbetreffende of voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaan groei van pensioenaanspraken. In alle UPO's zal tevens de aandacht gevestigd worden op 'mijn pensioenoverzicht';
- Informatie en documenten (bijvoorbeeld pensioenreglementen en brieven) die betrekking hebben op de pensioenregelingen en SCP. Informatie wordt schriftelijk en/of digitaal verstrekt indien dit op basis van de pensioenwet- en regelgeving verplicht is. Ook is het mogelijk informatie en documenten te downloaden van de website;
- Het verkorte jaarverslag en de jaarrekening zijn als documenten te downloaden op de website, maar ook op te vragen als document per post.

9.4 Aanpak

Het kader waarbinnen SCP de communicatie de komende periode uitvoert is in de volgende vier onderdelen verdeeld.

- Voldoen aan de vereisten van de Wet pensioencommunicatie
- Aansluiten bij de life events van de doelgroep(en)
- Vergroten van pensioenbewustzijn, vertrouwen in fonds en pensioenregeling
- Communicatie met DNB, AFM, Onderneming

9.5 Monitoring en analyse

Vooralsnog wordt uitgegaan van een driejaarlijkse cyclus van het communicatiebeleidsplan. Het bestuur zal vanuit zijn eindverantwoordelijkheid het beleid en de implementatie daarvan periodiek monitoren (jaarlijks). Onder andere zal daarbij gekeken worden naar de wensen en behoeften van de stakeholders en naar de naleving van de wettelijke verplichtingen ten aanzien van de communicatie.

Jaarlijks zal een communicatieplan worden opgesteld voor het daaropvolgende jaar. In november zal het plan worden opgesteld om deze in december vast te stellen en te delen met het verantwoordingsorgaan ter informatie.

10. Ingangsdatum

Deze ABTN is door het bestuur van de stichting vastgesteld op en geldt met ingang van 1 januari 2022. Deze gewijzigde versie van de ABTN vervangt alle voorgaande nota's.

Aldus vastgesteld d.d. 2022

K.F. van Cappelle .....

H. Nieuwenhuijse .....

Bijlage 1 bij de ABTN

Inzake de administratie met betrekking tot de pensioenregelingen

In deze bijlage bij de ABTN worden de afspraken vastgelegd met betrekking tot te voeren vaste administratieve werkzaamheden ten behoeve van de stichting. De administratie is als volgt in de delen:

1. Financiële administratie en verslagstaten
2. Beleggingsadministratie
3. Verzorgen van de pensioen- en afvloeiingsuitkeringen
4. Administratie van de pensioenaanspraken
5. Actuariële administratie en verslaglegging
6. Diversen

1. Financiële administratie en verslaglegging

Hieronder wordt verstaan:

- het voeren van de boekhouding;
- het opstellen van de jaarlijkse verslagstaten voor DNB;
- het opstellen van de jaarrekening alsmede de toelichting daarop;
- het bewaken van de liquiditeitspositie;
- begeleiden accountantscontrole;
- verplichte informatieverstrekking aan DNB en andere instanties.

Ten behoeve van het verrichten van uitkeringen en van het beleggingsproces zal de liquiditeitspositie tenminste maandelijks worden beoordeeld.

2. Beleggingsadministratie

Hieronder wordt verstaan het controleren van de custodian en eventuele vermogensbeheerders en het vastleggen van de vermogensmutaties in de administratie.

Dit betekent dat onder andere wordt vastgelegd:

- de gedane beleggingen;
- de ontvangen rentebedragen;
- de ontvangen dividenden;
- de ontvangen aflossingen;
- de aanschafwaarde;
- de koerswaarde per de balansdatum; - de betaalde transactiekosten.

Desgewenst kan er meer dan één vermogensbeheerder zijn. Uit de beleggingsadministratie zal dan een totaaloverzicht van de beleggingsportefeuille moeten komen, enerzijds in verband met de verslaglegging per kwartaal en per jaar aan DNB en anderzijds om inzicht in de opbouw van de beleggingen te geven zodat een onevenwichtige spreiding gesignaleerd kan worden.

Tevens zal jaarlijks een overzicht opgeleverd worden van de verwachte cashflow uit de beleggingsportefeuille ten behoeve van de liquiditeitsplanning en het beleggingsbeleid.

Gezorgd wordt voor het zo mogelijk terugvorderen van binnenlandse dividendbelasting. De buitenlandse bron- en dividendbelasting zal door de vermogensbeheerders gedaan moeten worden.

De administrateur dient alle benodigde informatie van de werkgever c.q. de stichting te ontvangen van de custodian of van de vermogensbeheerder.

3. Verzorging van de pensioen- en afvloeiingsuitkeringen

Het verzorgen van de uitkeringen houdt in:

- het opvragen van werknemersverklaringen;
- het opvragen van schoolverklaringen voor wezen op wie dat van toepassing is;
- het opvragen van een attestatie de vita bij mutaties;
- het vaststellen van de bruto termijnuitkeringen;
- het berekenen der noodzakelijke wettelijke inhoudingen;
- het vervaardigen van een uitkeringsopgave;
- het maken van betalingsopdrachten aan de bank;
- het vervaardigen van een jaaropgave;
- het periodiek afdragen van de wettelijke inhoudingen aan de desbetreffende instanties op de voorgeschreven wijze.

De uitkeringen worden maandelijks verricht. De daarvoor benodigde gegevens worden elektronisch aangeleverd door de salarisadministrateur aan de bank. De feitelijke betalingsopdracht wordt na controle op juistheid verricht door twee leden van het bestuur.

4. Administratie van de pensioenaanspraken

De administratie van de pensioenaanspraken houdt in:

- het berekenen der pensioenaanspraken;
- het berekenen der gefinancierde pensioenaanspraken; - het signaleren en verwerken van mutaties zoals:
  - pensionering
  - beëindiging wezenpensioen.
- het verwerken van tussentijdse veranderingen als uitdiensttredingen, arbeidsongeschikt worden, overlijden etc.;
- het vervaardigen van pensioenopgaven na iedere mutatie;
- het vervaardigen van nota's of totaaloverzichten inzake de door de werkgever af te dragen bijdragen;
- het vervaardigen van bestandsoverzichten ten behoeve van bijvoorbeeld personeelszaken;
-

- het opvragen van attestaties de vita in verband met controle op overlijden van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- het opstellen van een lijst ten behoeve van de accountant waarop alle relevante wijzigingen staan gedurende het boekjaar;
- het claimen van betalingen uit hoofde van herverzekerde risico's.

Eens per jaar worden de nieuwe salarisgegevens door de werkgever opgegeven op papier of elektronisch. Aan de hand daarvan worden de nieuwe pensioenaanspraken en pensioenopbouw berekend en de nieuwe pensioenopgaven opgesteld.

De afdeling personeelszaken zal de PUO de benodigde informatie verstrekken zoals wijzigingen in dienstverband, huwelijk et cetera en personeelszaken zal voorts het eerste contact zijn voor de deelnemers.

5. **Actuariële administratie en verslaglegging**

De actuariële administratie en verslaglegging houdt in:

- het berekenen van de actuariële premies en koopsommen;
- het berekenen van de voorziening pensioenverplichtingen, inclusief de berekeningen voor de herverzekering.
- vaststellen van de te verzekeren overlijdensrisico's en opgave daarvan aan de herverzekeraar;
- het opstellen van een jaarlijks actuariel rapport, met daarin een analyse van de wijziging van de voorziening pensioenverplichtingen;
- opstellen van de jaarlijkse technische analyse, waarin het resultaat over het afgelopen boekjaar wordt geanalyseerd naar:
  - resultaat op actuariële grondslagen;
  - resultaat op beleggingsopbrengsten;
  - resultaat op mutaties.
- opleveren van gegevens voor de actuariële verslagstaten DNB
- berekeningen inzake waardeoverdracht, FVP en echtscheiding;
- het opstellen van een lijst voor de accountant en actuaris van de huidige pensioenaanspraken en de daarvoor te vormen voorziening pensioenverplichtingen.

6. **Diversen**

- a. Onder de werkzaamheden van de PUO valt tevens het bijwonen van de bestuursvergadering met betrekking tot administratieve zaken.
- b. De administratie zal jaarlijks gecontroleerd worden door de accountant. Ten behoeve van de accountant zal jaarlijks een lijst worden opgesteld met daarin alle relevante mutaties in het deelnemersbestand van het betreffende boekjaar en de ultimo van het boekjaar geldende pensioenaanspraken en voorziening pensioenverplichtingen.
- c. Er zal een populair jaarverslag worden opgesteld dat eenvoudiger te begrijpen is voor de deelnemers.

- d. De raadgevende actuaris zal ten opzichte van de stichting en de toezichthouder de verantwoording dragen voor de actuariële administratie en de stichting adviseren in de actuariële grondslagen.
- e. De stichting is verantwoordelijk voor de juistheid en tijdige ontvangst door de PUO van de salaris- en persoonsgegevens van de deelnemers en andere rechthebbenden.
De stichting staat tegenover de PUO in voor de wettelijke bevoegdheid van de stichting aan de PUO de gegevens beschikbaar te stellen. De stichting vrijwaart de PUO voor aansprakelijkheid in het kader van de Wet Persoonsregistraties en zal de administrateur vrijhouden van daarmee eventueel samenhangende gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten.
- f. Onder de werkzaamheden van de PUO valt tevens het verzorgen van de agenda voor bestuursvergaderingen, het notuleren, het verspreiden van de bescheiden en het bijhouden van het besluitenboek.

Bijlage 3 bij de ABTN

Omschrijving van de administratieve organisatie en interne controle	uitvoerder	frequentie	tijdstip	controle door	frequentie	tijdstip
			oplevering			oplevering
1 Financiële administratie en verslaglegging						
1a - boekhouding	PUO	half jaar	april, november	accountant	jaar	mei
1b - verslagstaten DNB	PUO, actuaaris	jaar	april	accountant	jaar	mei
1c - jaarrekening	PUO	jaar	mei	accountant	jaar	juni
1d - bewaken liquiditeitspositie	penningmeester	maand				
1e - begeleiden accountantscontrole	PUO, penningmeester	jaar	mei			
1f - informatieverstrekking aan DNB	bestuur		6 weken			
2 Beleggingsadministratie						
2a - kwartaalrapportage	AbnAmro	kwartaal	4 weken			
2b - verwerking in boekhouding (zie punt 1 boekhouding)	PUO	half jaar	april, november	accountant	jaar	mei
2c - liquiditeitenplanning (cash flow)	penningmeester	jaar	mei			
2d - terugvorderen dividendbelasting	PUO	jaar	juli	accountant	jaar	mei
3 Pensioen- en afvloeiingsuitkeringen						
3a - opvragen LB verklaring, etc.	PUO	na mutatie	3 weken	accountant	jaar	mei
3b - vaststellen bruto uitkeringen	Phenox & PUO	jaar	januari			
3c - vaststellen loonheffing	PUO	maand	3 weken			
3d - opgave uitkering	Phenox & PUO	na mutatie	3 weken			
3e - betalingsopdrachten	PUO	maand	rond 21ste	2 bestuursleden		
3f - jaaropgave	PUO	jaar	februari			
3g - afdracht loonheffing	penningmeester	maand	4 weken	accountant	jaar	mei
3h - afdracht ziekenfondsspremie	penningmeester	kwartaal	4 weken	accountant	jaar	mei
4 Administratie pensioenaanspraken						
4a - bijhouden deelnemersbestand	Phenox	maand	4 weken	accountant	jaar	mei
4b - berekenen pensioenaanspraken	Phenox	jaar	januari			
4c - signaleren van mutaties	PUO	half jaar	februari, augustus			
4d - tussentijdse mutaties	PUO	maand	4 weken			
4e - bijdrage werkgever	PUO	jaar	februari	accountant	jaar	mei
4f - vervaardigen bestandsoverzichten	Phenox	jaar	april			
4g - opvragen attestatie de vitae	PUO	3 jaar		accountant	jaar	mei
4h - schoolverklaringen	PUO	jaar	september	accountant	jaar	mei

4i	- opstellen accountantslijst	Phenox	jaar	april	accountant	jaar	mei
4j	- claimen verzekerde bedragen	Phenox & PUO	maand	4 weken	accountant	jaar	mei
5 Actuariële administratie							
5a	- berekenen koopsommen en premies	Phenox	jaar	april	actuaris	jaar	mei
5b	- berekenen voorzieningen	Phenox	jaar	april	actuaris	jaar	juni
5c	- vaststellen overlijdensrisico's	Phenox	jaar	juli	actuaris	jaar	juli
5d	- actuariel rapport	Phenox	jaar	april			
5e	- technische analyse	Phenox	jaar	april			
5f	- oplevering gegevens actuariële staten	Phenox	jaar	mei	accountant	jaar	mei
5g	- berekeningen FVP, waardeoverdracht, echtscheiding	Phenox	maand	4 weken			
5h	- opstellen accountantslijst	Phenox	jaar	mei	accountant	jaar	mei
6 Diversen							
6a	- bestuursvergadering	Bestuur	3x	januari, mei, oktober			
6b	- vergadering met Deelnemersraad	Bestuur	2x	juni, december			
6c	- opstellen jaarverslag	PUO	jaar	mei	accountant	jaar	mei
6d	- opstellen populair jaarverslag	Penningmeester	jaar	september	accountant	jaar	mei
6e	- agenda, notulen vergaderingen	Phenox & PUO		2 weken voor verg.			

Bijlage 6 bij de ABTN – overzicht fondsdocumenten

	Datum laatste versie	Frequentie	Up-to-date
Organisatie			
Statuten	8-9-2021	n.v.t.	
Verkiezingsreglement	1-11-2014	n.v.t.	Nee
Bestuursreglement	PM	n.v.t.	
Reglement VO	1-7-2014	n.v.t.	Nee
Reglement VC	1-1-2018	n.v.t.	
Reglement Sleutelfuncties	1-10-2020?	n.v.t.	
Incidentenregeling	22-12-2016	n.v.t.	
Klachten & geschillenregeling	1-1-2018	n.v.t.	
Klokkenluidersregeling	n.v.t.		
Integriteitsbeleid	1-1-2017	3-jaarlijks	Nee
Gedragcode	13-12-2012	n.v.t.	
Geschiktheidsplan	20-11-2020		Nee
Beloningsbeleid	5-7-2021		Nee
Jaarplan interne audit	PM	Jaarlijks	
Pensioenregelingen			
Pensioenreglement LJ	29-5-2012	n.v.t.	
Pensioenreglement ML	1-1-2018	n.v.t.	
Financiële opzet			
Uitvoeringsovereenkomst	11-12-2008	n.v.t.	Nee
Opdrachtaanvaarding	1-1-2016	n.v.t.	Nee
ALM-studie	Q4 2021 / Q1 2022	3-jaarlijks	Ja
Risicobudget-studie	Q1 2022	jaarlijks	Ja
Vermogensbeheer			
Strategisch beleggingsbeleid	To do	n.v.t.	Nee
Beleggingsjaarplan	To do	Jaarlijks	Nee
Verklaring beleggingsbeginselen	To do	n.v.t.	Nee
Communicatiebeleid			
Communicatiebeleid	PM	n.v.t.	Ja
Communicatiejaarplan	PM	Jaarlijks	Ja
Communicatiehandboek	28-11-2017	n.v.t.	

IT			
IT-strategie en beleid	27-7-2020	n.v.t.	
? BCP wordt in IT-beleid naar verwezen	To do		
Privacy-beleid	To do		
Uitbesteding			
Uitbestedingsbeleid	5-7-2020	n.v.t.	Nee
SLA	27-7-2020		
Compliance verklaring		Na ieder kwartaal	
Risicobeheersing			
IRM-beleid	27-7-2020	n.v.t.	
Scenario-analyse	?		Nee
Risico-analyse			
ERB-beleid	12-11-21	3-jaarlijks	
Financieel crisisplan	1-1-2019	n.v.t.	